

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 111. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Péntek, 1928 május hó 18

Lajkiáltás

tölte be a levegőt a Zsilvölgyében. Éheznek fáznak, nyomorognak. a bányamunkások és családjaik. Asszonyok és gyermekek beesett, sápadt arcába csendőrszuronyok villannak. Ha csak egyet mozdultok is, a halál fiait vagytok! Így a rend és a feldúlt keblekből csak sóhaj, keserv, jaj tör fel, inkább a magasságba, fel az Istenhez, mint a messzeségbe, hozzánk, emberekhez, kormányhoz, parlamenthez, társadalomhoz, államhoz. Hiszen már sokszor nyújtották ki inségtől reszkető kezüket a hatalom felé, már sokszor kiáltottak be hol riadt kétségbeeséssel, hol viharzó váddal és fenyegetéssel rettenetes sorsuk sirámain, hangjukra nem jött kibékítő, megnyugtató válasz. A zsilvölgyi bányamunkások szomorú sorsa vigasztalanul mind rosszabb, rosszabb...

Tegnap híradásaink már egy tömegrohanást is jelentettek: a nyomor kétségbeesettjei nekiszánását a bányaigazgatásnak, a melytől komoly várnivalók vannak. A kép a Zola Germinaljából való! Mintha onnan másolták volna le a földalatti embervakondok éhes és rongyos asszonyai, gyermekei. Ott sem akartak sem sztrájkot, sem forrongást, sem forradalmat, csak becsületes munkának becsületes jutalmát, tisztet és méltó életlehetőséget, kenyeret és emberséget, a munkásnak, a bányamunkásnak is kijáró igazságot, s minő vész, lángolóan szörnyű következményei lettek a cinikus közönynek és hatalmi elbizakodásnak!

Egy csendőrkapitány bölcsessége és emberszeretete feltartotta a rohamot, a katasztrofát Lupényban. De ez a fegyverrel csinált béke jelentheti-e a véres feszültségű kérdés kielégítő megoldását? Ha csak farkasszemet néz a két tábor, az éhezők és rongyosok kétségbeesett háda és a bányaigazgatóság hideg, fölényes, gögösen érzéketlen csoportja, megoldatik-e az inség, a nyomor problémája? Előre jut-e a munka és fog-e értékkel érvényesülni a Zsilvölgy fekete gyémántja?

Ezt a kérdést gyorsan, alaposan és emberien meg kell oldani. Csendőrszuronyok nem szabad a két fél közé állnia. A két érdek a szociális szempontok szerint ki kell egyenlíteni. Elsősorban az emberiség, a munka joga, az emberméltóság érvényesüljön. Az erőszak és annak minden gondolata vonuljon végleg vissza és következzen a jogok és kötelességek szigorú megszabása. A milliók egy miatt fáradozó rendszere, melyben egyeseknek csak a milliók a fontosak s amelyben az állam vitális érdekei is szenvednek, szűnjön meg immár, a bányavidéken is. Ha a zsilvölgyi fáradozó érzéketlenek a trónjuk lépcsőjén bangzó lajkiáltások iránt, meg kell hallania a velőtrázó segedelemkérést a társadalomnak, a kormánynak, a parlamentnek. A szenvedő bányamunkások ügyét országosá kell tenni. Az éhezők ezeket meg kell váltani inségüktől és megalázott helyzetüktől.

A nagy társadalmi krízis egyetlen kivezető útja a szociális igazság. A munka becsületes, őszinte méltánylása. A kenyér joga a hatalmi érdeken felül. A császárnak megadni ami a császáré, de a bányamunkásnak is, ami a bányamunkásé. Ma még nagyon kevésbe kerül és könnyen megteremthető az összhang, akárcsak a Sybillák könyvének a lapjai, de minden elkésett nappal drágább lesz, s ki tudja, holnap már milyen árat kell érte fizetnünk?

Értsék meg a kétségbeesés szavát, s a munka jogával együtt adják meg a munka értékét és örömét is. Az ország gazdasági és társadalmi jövője függ ettől.

MIT AKAR BENES BERLINBEN?

Prága elfordult Páristól és London irányában kezd orientálódni — Benes három terve Csehszlovákia körülzárásának elbáritása érdekében — Mussolini középeurópai blokkjával szemben Benes újból a dunai államszövetség tervével kísérletezik

(A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől) Benes dr., csehszlovák külügyminiszter berlini látogatása az európai politika legnagyobb szenzációja. Diplomáciai körökben a hír óriási feltűnést keltett és az elmúlt szombaton sorra megjelentek a Prágában akkreditált követek, hogy információkat kérjenek Benes berlini tárgyalásairól. Krofta dr., Benes helyettese, a kért felvilágosításokat egy röktönzött értekezleten adta meg, amelyen részt vettek Boux francia, Maszirevich magyar és Lazarevics jugoszláv követek.

Beavatott bécsi diplomáciai forrásból nyert értesüléseink szerint Benes kezdi feladni a francia orientáció tervét és közeledést keres London irányába, ahol azonban azt a tanácsot adták neki, hogy mindenekelőtt Stresemann dr., német birodalmi külügyminiszterrel igyekezzen megegyezni. Benes három féle tervet fog Stresemann e. terjesztetni.

Az első egy középeurópai blokkra vonatkozik, amelyben Németország, Csehszlovákia Ausztria és Magyarország vennének részt.

A második egy új hatalmi csoport alakulását célozza Franciaország, Németország, Csehszlovákia, Ausztria és Jugoszlávia részvételével.

A harmadik terv nem egyéb, mint a dunai államok konföderációjának felelevenítése, amelyhez Benes Németország támogatását akarja megnyerni.

Benes dr.-t Mussolini akciója készíti most fokozott aktivitásra. Mussolini koncepciója vesélyezteteti a kisanant egységét, illetőleg Csehszlovákia külpolitikájának alapjait. Benes ezért az utolsó genfi tanácskozások után rövid időre Cannesbe utazott, onnan néhány napra Párisba ment, majd hosszú ideig Londonban tartózkodott.

Diplomáciai körökben Benes berlini útjával kapcsolatban rámutatnak arra, hogy Benes eddigi politikája teljes hajótörést szenvedett. A Duna medencéjének francia-csehszlovák protektorátus alá való helyezése kudarcot vallott. A Népszövetség utolsó közgyűlésén Benes belátta azt, hogy az európai nagyhatalmak immár nem szolgáltatják ki a Duna medencéjét Csehszlovákiának és a szentgotthárdi fegyverszállítványok ügyében a kisanant másik két államán kívül senkisé sem szekundált Prága kardcsörtetésének. Így Benes kezdi eddigi magatartását revízió alá venni s Londonon illetőleg Berlinen keresztül Budapestet is meg akarja nyerni.

Mi a véleménye a külföldi sajtónak az ujságírók üldözéséről?

A Vossische Zeitung kioktatja a román kormányt

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A letartóztatott ujságírók ügye élénk visszhangra talált a külföldi sajtóban és mindenütt elítélőleg nyilatkoznak a kormány eljárásáról. Erdemes megemlíteni Georg Bernhardtnek a cikkét, aki a Vossische Zeitung főszerkesztője és lapjának legutóbbi számában a következőket írja:

— Éppen a gyulafehérvári eseményekkel kapcsolatban bizonyosodott be az a tény, hogy milyen veszélyes az állam érdekeire az, ha meggátolják az ujságírók munkáját. A mi kiküldött tudósítónk csak nagyon kevés hírt közölhetett nekünk telefonon, mert megszakították a kapcsolást. Az első értesítés arról számolt be, hogy a parasztok az ellenzéki vezérek akarata ellenére úgy döntöttek, hogy Bukarest felé indulnak. Ez a hír mindenesetre szenzációs volt a maga nemében és nem tudtuk azt, hogy ezek az események később eljelentéktelenedtek. Ha a tudósítónk felvehette volna ismételtén az érintkezést velünk, akkor bizonyára más képet kaptunk volna az ügy állásáról. Nagyon csodákozunk azon, hogy a kormány miért folyamodott azon lépéshez, hogy béklyót tegyen az ujságírók munkásságára, ahelyett, hogy mindazokat a híreket, amelyek szerinte tendenciózusak voltak, energikusan megcáfoltatta volna.

— A román minisztereknek számolni kell azon körülménnyel, hogy az irás szabadságának meggátolása csak amellyel lehet tanubizonyosságot, hogy az illető állam valamit el akar titkolni. Hiszen lapunknak nem érleke az, hogy helytelen megvilágításban szerepeltessen bizonyos országokat és nem érdeke az, hogy hamis és kóholt híreket terjesszen. Ennek éppen az el-

lenkezőjéről tettünk tanubizonyosságot akkor is, mikor annakidején legelőször állást foglaltunk a Balkán Locarnója mellett. Azonban ennek a pacifikus eszmének egyetlen és legfőbb követelménye az, hogy biztosítani tudjuk az ujságírók, lap tudósítók szabadságát és helyet adjunk a vélemény-nyilvánításoknak. Ha valaki az igazat akarja megmondani, nem mondhat mindig olyan dolgokat, melyek a hatalmon lépő kormány gondolatmenetével is szimpatizálnak.

— A román állam vezető emberei nagyon rossz szolgálatot tesznek elsősorban az ország népének, és másodsorban azon németországi politikai embereknek, akik a népek egyetértésén és békéjén fáradoznak. Nagyon rossz szolgálatot tesznek azért, mert elvágják rendőri segédlettel és karhatalommal azokat a huzalokat, melyek az egyes országokat és népeket összekötik.

Averescu—Jorga kombináció?

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Politika mai száma megemlíti, hogy a mai kombinációs és kormányválságos politikai életben szó van Averescu és Jorga kombinációs kormányalakításáról is. Állítólag mindkét politikai vezér hive volna egy ilyen kollaborációnak és a lap hozzáfűzi még azt is, hogy talán ezt a megoldást fogadnák legmelegebben illetékes faktoroknál is.

A lap értesülése szerint nincs kizárva az sem, hogy ebben a kombinációban Barbu Stirbey herceg is részt venne.

Mi van a japán-kinai háború mögött?

*

A Santung félszigeten lejátszódó hadi események ismét Kína e tartományára terelik a világ figyelmét. E félszigeten fekszik Cingtau város és hadikikötő, melyet a japánok a németektől a világháború elején elragadtak, illetve Németország bérleti jogát e területre nézve Kína ellenkezése dacára a maguk számára az erőszak jogán kisajátították.

A rohamosan szaporodó Japánnak az 1904-5. évi orosz-japán háborúban szerzett zsákmány a fölésszámu lakosság kitelepítésére nem felel meg. Japánnak 1908-ban 49 és fél millió lakosa volt, mely lélekszám 1925-ben, Korea hozzászámítása nélkül közel 60 millióra emelkedett. Egy négyzetkilométerre 156 lakos jut, s így a lakosság sűrűsége tekintetében Japán a világon, Belgium és Hollandia után, a harmadik helyet foglalja el és Kína sűrűségét négyszeresen felülmúlja.

A japán nép kivándorlását Kaliforniába az északamerikai Egyesült Államok megakadályozták, Koreába, Mandzsuriába és Szachalin szigetére viszont a japán nem akar kivándorolni, mert az ottani éghajlat neki hideg. A mongol japánban ugyanis sok a maláji vér, mely a hideget nem tűri. Egy orosz író ezt az albizonyítja, hogy 1910 és 1922 között Koreába csak 300.000 japán vándorolt ki, ami az ebben az időszakban beállott szaporodás 3 százalékának felel meg. Japán külső birtokai tehát nem szolgálják azt a célt, hogy a fölésszámu lakosságnak helyet adjanak, mert ez nem találja odakünn a Japánban megszokott életfeltételeket.

A japánok ezért vetették a szemüket a Santung félszigetre, mely délebbre fekszik, és mely az anyaországban hiányzó természeti kincsekben igen gazdag.

A jelen kínai polgárháború, melynek folyamán a japánellenes déli kormány csapatai Santung székvárosát Csinanfut, a közelmúltban elfoglalták és az ott letelepült japánok ellen egész érthető módon erőszakosan léptek fel. Nyújtotta Japánnak Santung végleges megszállására a kedvező alkalmat, feltéve, hogy ezt Anglia és Amerika eltűri. Minthogy ez nem valószínű, a Santung félsziget eseményei komoly bonyodalmak magókat rejthetnek magukban. Ezért érdemes, ha az ottani erőviszonyokról tájékozódunk.

Előrebocsátjuk, hogy az 1923. évi japán földrengés, melynek Tokio és Jokahama is áldozatul estek, Japán anyagi helyzetét is nagyon megrázkódttatta, ami abból is kiviláglik, hogy hadseregének közel 300 ezer főnyi békeállományát 235 ezer főre szállította le. Ez is egy cikkel több, hogy anyagi kárpótlást keressen s erre Santung éppen jó.

Egyébként a japán hadsereg kiválósága az orosz-japán háborúból közismert, azonban létszáma a 60 milliós lakóssághoz képest nem nagy.

Japán évi 110 ezer főnyi szerény ujoncjutalékából 21 gyalog hadosztályt tart fenn, melyeknek elegendő géppuskájuk, de a modern nézetek szerint kevés tüzéségük van. Ugyancsak kevés a repülőgép (240 darab) és kevés a tank (60-80 darab). A japán hadsereg tehát, európai nézetek szerint, létszámban és hadianyagban gyenge, erkölcsben azonban erős. Azért még mindig elég jelentékeny ahhoz, hogy a párharcoktól szétdúlt Kinától a folyam vidékét magának megszerezhesse. Hatalmas azonban a japán flotta, mely erőben a világ harmadik helyén az angol és az amerikai flotta után áll és amely a hazai vizeken működve, a távoli vizekről jövő ellenséges flottára félelmetes ellenfelet jelent.

Van hat csatahajója (50 ezer tonna fölött), 4 nagy csatacirkálója, 2 óriási repülőgép-anya hajója, 100 torpedórombolója, 77 tengeralattjárója, 11 folyami ágyunaszádja stb. E hatalmas tengeri haderő mellett a kínai flotta számításba sem jöhet. A kínai észak és dél együttes haditengerészete 6 kis cirkálóból, 5 rombolóból és 25 folyami ágyunaszádból áll.

Kína integritása azonban nem a kínai haderőn, hanem az európai nagyhatalmakon és Amerikán múlik. Ezek Japán és egymás ellenőrzésére a kínai vizeken állandóan hajóhadat tartanak. A kínai angol hajóhad 5 cirkálóból,

18 rombolóból, 12 tengeralattjáróból és tizenhét darab folyami ágyunaszádból áll. E hajóhad ott két hadikikötő, délen Honkong, északon a Santung-félszigeten, Weihaiwei fölött rendelkezik. Ugyanilyen erős a kínai amerikai flotta, Franciaország és Olaszország ottani hajórajai sokkal szerényebbek, s inkább presztizs-okokból vannak jelen s azért, hogy az esetleges osztozkodásnál ők is kapjanak valamit.

Említésre méltó, hogy az amerikai Csendes oceáni flotta csatahajóiban egymagában is erősebb, mint a japán. Nagyszerű flottabázisa a Havai-szigeteken van. Ez a flotta, többek között, 11 nagy csatahajóból (ebből 10 darab 35-54 ezer tonnás, 1 darab 28 ezer tonnás), 36 rombolóból és 36 tengeralattjáróból áll.

Az események mikénti fejlődése felől ma nehéz jóslásokba bocsátkozni. A célokat azonban meg lehet állapítani s ezek kereszteződése adja a konfliktusok lehetőségét.

Japánnak a terjeszkedés gazdasági szükséglet. Ez ellen, természetesen, Kína mindkét központja, Peking és Nanking tiltakozik. De tiltakozik Ameria is, melynek Japán hatalmi növekedése a Csendes Oceán partvidékén, a köztük fenforgó versengés miatt, kellemetlen. Anglia gazdasági érdekei ugyancsak összeütközésbe kerülnek Japán és Amerika érdekeivel, ma azonban inkább az Amerikával való együttműködést keresi. Mindezek mö-

Hemoroidok

Akik iszonyu fájdalmakban szenvednek a hemoroidok miatt, jól fogják magukat érezni és csendes álmuk lesz ha a Kadum-kenőcsöt használják, amely rögtön enyhülést hoz.

gött ugrásra készen. Oroszország áll, mely e zürzavaros helyzetet talán még egyszer kihasználja, hogy Kína valamelyik részét vagy tábornokát a maga politikai céljai számára meghódítsa.

A katonai helyzet ma már úgy áll, hogy a Santung-félszigeten mintegy két japán hadosztály van. E csapatok birtokában van a Cingtau és Csinanfu-vasút. Japán birtokában van azonkívül a Sarga-tengeren át Kína fővárosa felé vezető tengeri út, mert a tengert övező északi félsziget, Liaotung Port-Arthural, a déli félsziget. Santung Cingtauval, az övé. Ezenkívül kezében van a Mandzsuria déli része, mely Pekinget északról karolja át. Kína északi részének meghódításához a kellő hadászati előfeltételek tehát megvannak.

Alig hihető, hogy a japánok további terfoglalását Anglia és Amerika nyugodtan nézik.

Már megint nem biztos a stabilizációs kölcsön

Szakértői ellenőrzést követelnek a hitelező bankok

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Románia külföldi stabilizációs kölcsönének ügyében újabban ismét vészes hírek keringenek a fővárosban, mely hírek szoros kapcsolatban vannak a hitelező bankok szindikátusával. A pénzügyminiszter állítólag értesítést kapott Victor Antonescutól, aki a külföldi kölcsön ügyének útját egyengeti a külföldön, hogy

a hitelező bankok szindikátusa ragaszkodik ahhoz, hogy a kormány engedélyezze egy pénzügyi szakértőnek Romániába való küldetését.

Ez a szakértő három évig tartózkodna az országban és az volna a feladata, hogy a hazai

pénzügyi helyzetről állandóan informálja a szindikátust.

A kiszivárgott hírek szerint Brătianu Vintila nagyon ellenzi ennek a szakértőnek a kiküldetését, mindannak ellenére, hogy az összes kölcsönt igénybevevő országokba kiküldött a szindikátus ilyen szakértőket. Antonescu állítólag olyan utasítást kapott, hogy minden áron küzdjön a szakértő kiküldése ellen, mert hiszen ennek elfogadásával kapcsolatban egy újabb fegyvert kovácsolnak a nemzeti-parasztpártiak.

Amint látható, a vihar fellege ismét megjelent a kölcsön felett. A hivatalos szakértő személyében és illetékesek lázas érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Harmíncketten folytatják az éhségstrájkot a kolozsvári hadbíróság börtönében

Miért nem fejezik be a vizsgálatot?

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári hadbíróság börtönében még mindig harmínckét fogoly van a nagyváradi kommunista szervezkedés vádjára alatt letartóztatott munkások közül. Két vádlottat nemrégiben bocsájtottak szabadon. Az egyik Főris István volt, aki harmínchárom napos éhségstrájk után összeomlott fizikummal, eszméletlen állapotban került ki a rabkórházból. A másik szabadonbocsájtott egy nő, aki szíve alatt hordott gyermekét vetélte el a kiállott szenvedések miatt.

A még fogságban levő harmínckét vádlott már tizenöt nap óta folytatja az éhségstrájkot. Erre a végső és elkeseredett lépésre, amelynek jövő életükre annyi kiszámíthatatlan következménye lehet, egyetlen kérésük teljesítésének a kieroszakolása vezette őket. Egyetlen kérés, aminek teljesítése egy jogállamban nem a hatóságok külön kegye, hanem a legelső és legegyszerűbb kötelessége lett volna. Ez a kötelesség: lefolytatni a vizsgálatot, fogságban tartani azokat, akik ezt megérdemelték, de szabadlábra helyezni azokat, akik a letartóztatásra, illetve a további vizsgálati fogságra nem szolgáltattak okot, sem jogcímét. Mert ma még, két hónappal a letartóztatások után, egyetlen vádlottnak sincs véglegesen kivizsgálva az ügye.

A harmínckét éhségstrájkoló fogoly közül most négy asszony újból beteg lett. Szervi bajuk is van, nem bírják ezt a kétségbeesett tornát a szabadságért. A fogház orvosa erőszakkal vitette őket a rabkórházba, azzal a kijelentéssel, hogy életükért nem vállal felelősséget. A rabkórház parancsnoka ezzel fogadta a betegeit:

— Ha rajtam állana, lelőném magukat, mint a kutyákat.

Nem, nem, tekintetes hadbíróági és pol-

gári igazságszolgáltatás! A Brassói Lapok ebben az ügyben indokoltan tartózkodott az érdemi állásfoglalástól. A hatóságok vizsgálatot indítottak, s nekünk be kell várnunk a vizsgálat eredményét. De mi ez? Miért nincs még eredménye a vizsgálatnak? Miért kell és hogyan szabadon ilyen felháborító cinizmus és megdöbbentő kegyetlenséggel elbánni emberekkel, akikről még a vizsgálat nem állapította meg, hogy valóban bűnösök-e, vagy nem. Még a többszörös rablógyilkossággal vádolt bűnöző ügyét is kivizsgálják előbb, s csak azután, indokoltan, tartják fogságban.

Mi történik itt? Főris Istvánt 33 napos éhségstrájk után elengedték. Vajon akkor ártatlanabb volt, mint 33 nappal azelőtt. A másik szabadonbocsájtott nő vádlottat magzata elvetélése vezette a szabadsághoz. Vajon akkor nem volt ugyanolyan joga, ehhez a borzstó áron elért szabadsághoz, amikor a gyermekét, egy új élet bimbóját még magában hordta?

Nem, ez nem igazságszolgáltatás, hanem a legsötétebb embertelenség, aminek legösszetettebb kifejezése a kórházparancsnok elképesztő kijelentésében nyilatkozott meg. Olyan vadság ez, ami halálosan kompromittálja nem csak az igazságszolgáltatást, hanem az emberi érzést is. Emellett már nem mehetünk el szórtanul. Az emberiség nevében követeljük, hogy vessenek véget már ezeknek a rettenetes éhségstrájkolásoknak. Vessenek véget azzal, hogy a törvény rendelkezéseinek megfelelően vizsgálják ki a letartóztatottakat ügyét és állítsák bíróság elé a bűnösöket.

De bocsájtásuk el az ártatlanokat, adják vissza szabadságát azoknak, akik ezért a szabadságért a legirtózatosabb eszközökkel küdönek.

Bécs nagy izgalommal várja Ausztria első hazaárulási perét

Wolf ezredes védője élénken tiltakozik, hogy kétségbe vonják védence épelméjűségét

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nemrégiben megírtuk, hogy a bécsi rendőrség letartóztatta Wolf ezredést, a császárhű néppárt legkövetkezetesebb harcosát, aki sokszor komikus, de mindig következetes állásfoglalásával egyformán váltott ki megdöbbenést és mosolyt. A császárhű hadfi semmit sem értett meg az idők kényszerű változásából, s a legmerészebb dühvel támadt mindent, ami a régi osztrák-magyar monarchia újratemetésének útjában állt. Kissé külön is ez a szürke nyugalmazott ezredes, s olyan bizarr ötletei vannak, hogy az osztrák hivatalos körök egyideig nem is akarták komolyan venni. Amikor hirdetni kezdte, hogy Burgenland jogosan Magyarországot illeti meg, elegendőnek tartották egy enyhe eljárással figyelmeztetni. Letartóztatásra egy pillanatig se gondoltak. Most azonban Wolf ezredes röpiratokon kezdte sürgetni, hogy a magyar csapatok vonuljanak Bécs el-

len, ha Ausztria megtagadná Kun Béla kiadatását. Erre letartóztatták, s most már ovadék ellenében sem bocsátják szabadon. Hazaárulásért fogták perbe, s Bécs most igen nagy izgalommal várja ezt az újdonságot. Ausztriában ugyanis a császárság bukása után ez az első hazaárulási per. És külön érdekessége is van már ennek a pernek. A hatóságok hajlandók lennének Wolf ezredést elmeorvosintézetbe szállítani, s elrendelték elmebeli állapotának megvizsgálását. Wolf azonban ezen az áron nem akar megszabadulni a hazaárulási pörtől. Ő komolyan veszi a mozgalmát és nem hajlandó kompromittálni. Utasítást adott védőjének, Presburger Richárd híres kriminalistának, hogy minden erejével akadályozza meg az orvosi vizsgálatot.

Wolf a bíróság elé akar állani, hogy ott is megmondja a véleményét.

Erdély közelebbi vasuti összeköttetést kap Bukovinával

Május végén megnyílik a Körösmező—stanislaui vasutvonal

Máramarossziget. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ha valaki ma Erdélyből Bukovinába akar utazni, vagy a regáton kell körülkerülnie, vagy pedig a Beszterce-Dorog-nyitra között közlekedő, a háború alatt a németek által épített rozoga motoros vasut szűkebbre kell magát bízni. Az impériumváltozás előtt Erdély és Bukovina Galicián keresztül Stanislaun át közlekedet egymással, ez az összeköttetés azonban az impériumváltozás folytán megszakadt, mert hiszen a régi vonal most előbb cseh, majd lengyel területeket szel át.

Cseh és Lengyelország között ezen a vonalon a háború után nem vették fel a forgalmat, a háború alatt több helyen eupusztított vonalat nem javították ki, hanem mindössze a múlt évben láttak hozzá úgy cseh, mint lengyel részből a körösmező—stanislaui szakasz üzembehelyezéséhez.

A tervek szerint ezen a vonalon már a múlt évben fel kellett volna venni a forgalmat, azonban az őszi áradások különösen a lengyel oldalon tönkretették a restaurált vo-

nalat, úgy, hogy több hónapi megfeszített munka vált szükségessé, hogy a viz által elmosott vonalat ismét járhatóvá tegyék.

Ma már a vonaljavítási munkálatok anynyira előrehaladtak, hogy például cseh részen már egészen a határig közlekednek a vonatok, május végén pedig lengyel részből is megindul a forgalom s így a vonal a nemzetközi használat számára is átadható lesz.

Romániát, közelebbről Erdélyt azért érdekli közlekedni ennek a vonalnak a megnyitása, mert — mint értesülünk, — úgy a csehek, mint a lengvelek meg fogják engedni ezen a vonalon a román átkelő forgalmat.

A terv szerint a Máramarosszigeten áthaladó cseh gyorsvonathoz közvetlen román kocsit csatolnak, amely Stanislaun át, cseh és lengyel területeket érintve jut el Csernovitzba. Ez az út körülbelül hat órát tesz ki.

Máramaros óriási érdeklődéssel néz az új vasutvonal megnyitása elé, mert ezzel a máramarosi kereskedelem újabb nagy, feltétlenül csak előnyös perspektívái nyílnak meg.

Napirendre kell tűzni a határvárosok létének kérdéseit

Ha Erdély sorsa tíz év óta a sorvadás, ugyan milyen mértékkel lehet mérni azt a gazdasági létet, amely ez idő alatt azoknak a városoknak jutott, amelyek azóta határszéli városokká lettek?

Temesvár, Arad, Nagyvárad, Szatmár, Máramarossziget. Azelőtt virágzó fészkei a kultúrának; mindegyik gócpontja egy-egy egészen különleges gazdasági területnek, s egyúttal hordozója is egy-egy külön, sajátos természeti gazdasági hivatásnak;

ma gazdaságilag mindegyik rom.

Temesvár a legjobb úton volt a vidéki metropolisis szép jövője felé, s a metropolis jelző, amely világviszonylatokat foglal magában, nem is csengett üresen, mert gazdasági szerepe tulnővekedett a helyi jelentőségen és éppen a Kelet és a Nyugat nagyforgalmába való közvetlen bekapcsolódás lehetőségeit foglalta magában.

Arad Erdélynek és a nagy Magyar Alföldnek kincses kapuórá lett; fejlődő iparral, intenzív mezőgazdasággal, rohamos lépésekkel a fejlődés terén. Ipara már országos je-

lentőséget biztosított neki, polgárainak jó módja, legendás volt, politikai súlya éppen olyan fontos tényezővé emelte az országos politikában, mint Temesvárt, s talán bizonyos tekintetben még előbb járt, mint a szomszédos nagy versenytárs: de fejlődése nem akadályozta amazét, mint ahogy az is teljesen a maga útjait járta.

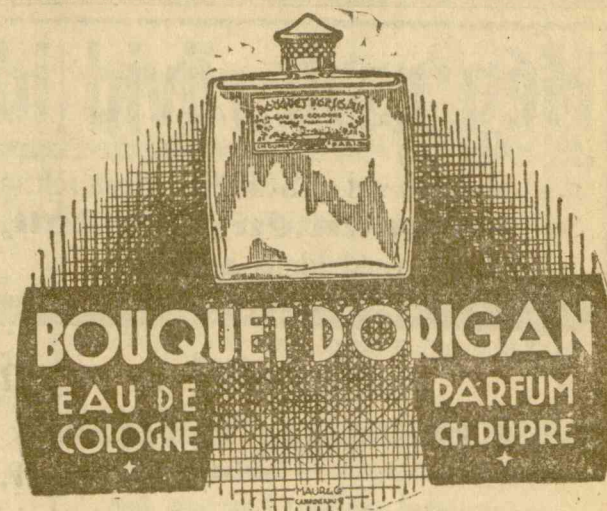
Nagyvárad kulturgócpont és kereskedelmi emporium. Bankszervezete ennek a kereskedelemnek igényeire berendezve. Ez a város a régi magyarországi kultúrában önálló hangot és igazi egyéniséget jelentett s annak a nagyszerű harcának, amelyet a vidék indított azért, hogy az egyetlen központ helyett, amelyet Budapest jelentett, a központok egész láncolatát teremtesse meg a vidéki városokban, Nagyvárad kétségtelenül vezérszerepet vitt.

Szatmár a lassanként meginduló mezőgazdasági nagy reményekre jogosító ösztönzője, vezetője annak a másik nagy küzdelemnek, amelyet a föld eladósodása ellen indított az ország, kialakító kohója annak az új gazdasági rendszernek, amely nem fél a tőke beruházásától a földbe, amely a termékeknek minőségében építi a gazdaság jövőjét és amely szerves kapcsolatokat keres, — és talál a mezőgazdaság között és az ipar között.

Máramarossziget, a maga sokkaltá kisebb méreteivel, de kiemelkedő helyi jelentőségével méltán sorakozik bele az együttesbe: a faipar egyik középpontja, a faiparral kapcsolatos vegyeszeti ipar előfutára, és a hármaskor határ közelében az Oroszország felé irányuló forgalomnak letéteményese.

Ha volt valaha jelen, amely biztató jövőt foglalt magában, akkor bizonyára ezeké a városoké volt az. Ma ezeknek a városoknak nincs jelenük, csak múltjuk van.

Gazdasági értelemmel nem lehet felfogni, hogy miért kell ezeknek a városoknak elso- vadniuk, mióta belső városokból határszéli városokká lettek. A határszéli város szerepe

fejlődési lehetőségeket foglal magában, — miért kell ezeknek a városoknak fordítottan élniük a régi gazdasági törvényt?

Éppen ezek közül Temesvár szerencsése abban volt, hogy határszálen feküdt, kedvező utvonalak mentén, amelyeket hasznosítani tudott a maga javára, s annak a gazdasági szervezetnek a javára, amelyhez tartozott, — ma miért sorvad el? Máramarossziget miért lett kereskedők városából csempészek tanyájává? Ha például Brassó régen gyönyörű fejlődést köszönhetett annak, hogy kapu volt, a melyen át távol keleti országok áruja haladt át, miért kell ezeknek az új határvárosoknak elso- vadniuk, holott ma is megvan ugyanaz a szükségesség, amely régen fennállott, hogy szomszédos és egymásrautalt gazdasági területek forgalmát egymással kicseréljék?

Budapesti hírek szerint a tulsó oldalon sem sokkalta jobb ebben a tekintetben a helyzet. A mostani Magyarország határszéli városai tanácskozássra gyűlnek össze Budapesten, hogy megvitassák helyzetüket.

A csempészet, a hibás vámpolitika, a közlekedési kérdések egész tömege és a határszéli városok gazdasági katasztrófájának sok más oka fog szerepelni ezen a tanácskozáson,

— nálunk ki törődik ezekkel a kérdésekkel? Pedig mindezek a kérdések nálunk is megvannak, megsokszorozva azzal a tényezővel, amelyet egyszerűen úgy kell kifejeznünk, hogy erkölcsi együttérzés és amelynek köszönhetjük azt, hogy itt minden baj százszoros ami másutt csak egyszerűen érezteti hatását. De ki gondolhatja, hogy a határszéli városok szempontjából is felül vizsgálja egyszer ennek a különösen kormányzott országnak gazdasági berendezkedését?

Van-e Románia olyan gazdag, hogy „leépíthesse” a határszéli városokat és vajjon, ha csakugyan ez a szándék, a határszéli városok nem akarják felemelni ebben a reájuk nézve élet-halál kérdésben a maguk szavát? Vajjon csakugyan nincs arra lehetőség, hogy a határszéli városok közös alapokra helyezkedjenek és együtt figyelmeztessék az országot azokra a rettentő következményekre, a melyet a mai országos gazdasági politika foglal magában?

A határszéli városoknak meg kell mozdulniuk

és mint határszálnak kell állást foglalniuk a maguk létkérdéseiben, amelyek egyúttal egész Erdélynek nagy kérdései is. S ha egyszer Romániának gazdasági értelemben nincsen feje, akkor a határszéli városoknak, mint amelyek egy aránylag nagy gazdasági szervezetben a végtagok szerepét látják el, — kötelességük hangosan szóvátenni és megtárgyalni ennek a szervezetlen szervezetnek azt a fájdalmát, amelyet éppen ők éreznek legjobban, de amely miatt kétségtelenül az egész szervezet szenved.

A határszéli városoknak ezt a megmozdulását az egész ország féltő aggodalommal és testvéri részvétellel várja.

Móricz Miklós dr.

Károly extrónörökös elhagyta Londont

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Morningpost jelentése szerint Carol herceg éjjel után, csukott autóval elhagyta az okhursti villát, ahol pár nap óta állandó felügyelet alatt tartották. Az autót százkilométeres sebességgel száguldott a partvidék felé, nehogy a kíváncsi újságírók beérjék. A lap szerint Carol herceg Hollandiába utazott, ahol semmiféle akadályt sem gördítettek hosszabb tartózkodása elé.

Cserép és téglá

földgázzal égetve, minden versenyen felül álló minőségben, bármely mennyiségben kapható

Agyag és Vegyipari R. T. Diciosanmártin

Képviselő Brassóban:

5987

SONNENFELD I., Cérna u. 1.

Még csak rövid ideig

vásárolhat ASCHER Testvéreknél Brassó, Kapu-utca 5, **20%**
engedmény mellett, melyet feltűnően olcsó árainkból
még rövid ideig adunk.

2492

Pusztul a regáti magyarság

Bukarest magyar társadalmának háboru utáni és mai helyzete

IV.

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bukarest háboru előtti magyarsága tulajdonképpen a székely vármegyék és a brassómezei csángókból került ki. Erdélynek és Bánátnak Romániához való csatolása után, a volt határszéli megyékben hamarosan beállott az ipari pangás és a munkanélküliség, míg Bukarest és általában az összes regáti városok úgy iparilag, mint kereskedelmileg virágzani kezdtek. Ennek tulajdonítható az a körülmény, hogy 1920-ban már nagyarányú bevándorlás indult meg. Megindult Bukarest felé Szatmár, Máramaros, Nagyvárad, Szalonta, Arad, Temesvár és Brassó városainak és megyéinek munkássága. Különösen a székely és csángó falvak ezrével öntik a bevándorlókat a fővárosba. Elsősorban építőipari munkások, azután kézműiparosok, cseledek, jöttek.

Természetesen jönnek a kijárók, ügynökök, iparlovagok, szélhámosok és siberek is, akik a százféle konjunktúra után indították meg vadászatukat és lassanként azt lehet észrevenni, hogy az egész Bukarest el van árasztva magyarokkal. Az új letelepülőkkel tekintélyes számmal érkezett meg Bukarestbe a magyar lateiner osztály is.

Azután jöttek mind nagyobb számban a pénzintézetek, magánvállalatok, ügynökségek, ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselői. A hivatalnokokon kívül orvosok, gyógyszerészek, főként pedig felső ipariskolát végzettek, rajzoló és mérnökök áramlottak Bukarestbe. A mérnökök közül sokan jöttek olyanok is, akik diplomáikat nem is Magyarországon szerezték. Ezek voltak a numerus klauzus elkeserítettjei.

E nagyfokú bevándorlás következtében a bukaresti magyarság nyolc év alatt megtízszereződött, a lélekszám elérte és minden bizonnyal meg is haladja a hetvenezeret.

E nagy tömeg azonban hivatás, foglalkozási ág, műveltségi fok és világnézet tekintetében olyan képtelen konglomerátumot képez, hogy szervezésre teljesen alkalmatlannak látszik.

A bukaresti magyar társadalom régi keretei összeomlottak, újak pedig nincsenek. A szokott környezetükből kiszakított tömegek tradicionális életmódja, a környezet nagy felszívó ereje, a rohamosan csökkenő kereseti források az ijedszöven növekvő munkanélküliség, a vezetésre kész intelligencia hiánya, a népjóléti és kulturális intézmények megszűnése és sok-sok más tényező adják azt a kétségbeesett eredményt, hogy ez a káros önmagától és saját erejéből soha sem fog tudni élő, egységes és kulturálisan áldozni tudó magyar társadalommá szerveződni. Ez nem elméleti megállapítás, hanem sok, lelkes, de csődöt mondott kísérlet leszögezett tanulsága és tapasztalata.

Uj lelki járványként terjed a rossz értelemben vett elproletarizálódás. Az 1925 óta fokozódó munkanélküliség és leszegényedés, amely elől Erdélyből menekültek, vaskövetkezetességgel hozza magával a családi élet megromlását a bűnben fogant és uccára kerülő gyermekserget, a paráznság fertőiben vergődő, pálinkaszagu, szörnyű munkásnyomort.

Sajnos, nem lehet magunkat azzal áltatni, hogy a magyar élet bukaresti pusztulása nem egyedülálló jelenség. Így van ez a nyelvterületek szélein és a nagy városok kisebbségi társadalmában is. Azzal sem vigasztalhatjuk magunkat, hogy szörványos eseteket általánosít a nekibusult pesszimizmus. Mint említettem, bé-

keidőben egy évszázad alatt az 1902-es évekig a régi Románia területén 200 ezerre növekedett a székely és csángó bevándorlók száma, akikből ma alig maradt huszezer. Ma kétszázötven ezer körül van a regátban élő magyarok száma, természetesen az 1920 óta betelepülőkkel együtt. Az évszázados magyar végzet erre vezető útja mind szélesebbé válik. Nem egy-két száz, hanem évtizedek alatt felszaporodó százazrek, vagyis egy nép vész el. A mostani években a regát területén esztendőnként egy-egy népes magyar falu pusztul el, számunkra örök re, Vajjon meddig bírja az erdélyi maroknyi magyarság az ilyen arányú veszteséget? Hitben, névben, lélekben és vérben vérző, vonagló testén, itt van megnyitva szinte titkon, észrevétlenül a legvastagabb artéria...

Elősegíti még a pusztulást a magyarság teljes segítség nélkülisége és missziós feladatának megsokszorosodása. A megsokszorosított lélekszám dacára nincsenek iskolák, intézmé-

Egy nagystilű szélhámos a brassói törvényszék előtt

Sersea—Angelescu becsapta a japán, török és lengyel kormányokat

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok mintegy másfél évvel ezelőtti részletes tudósítást közzölt egy nemzetközi szélhámos működéséről, amelyet főként Brassó környékén de magában Brassóban is üezett. A szélhámos plojesti származású. Sersea-nak alias Angelescunak hívják. Tegnap került ügye — hosszas vizsgálat után — tárgyalás alá a brassói törvényszék első szekciójánál. A vádirat részletesen ismerteti Sersea-Angelescu viselt dolgait, amelyek megdöbbentő dokumentumai egy nagystilű szélhámos működésének.

Még 1924-ben történt, hogy a koldus-szegény Sersea-Angelescu megjelent a brassómezei Volány községben, s ott ismeretséget kötött özvegy Alstädter Eugénia gazdálkodónővel. Elhitette az asszonnyal, hogy óriási vagyona és összeköttetése van, ami nagyszerű üzletek megkötésére teszi őt képessé. Addig beszélt, amíg Alstädterné jelentős mennyiségű burgonyát adott át neki elhelyezés végett. Sersea-Angelescunak tényleg sikerült a burgonyát Comarnichban eladni. A pénzt természetesen zsebre vágta. Egy szép napon újból megjelent Volányban, s bejelentette Alstädternének hogy a burgonyából harminc vagyon mennyiségű megfagyott. Ugyanekkor, hogy az özvegyasszonnyal az „üzleti” viszonyt fenntarthassa, háromszázezer lejről szóló váltókat adott át neki, persze zsebrés nélkül, s hogy a bizalmat még jobban felébressze benne, több tervrajzot és okmányokat mutatott, amelyek igazolták, hogy Sersea-Angelescu óriási petróleumterületek tulajdonosa, amelyek értékesítése végett tárgyalásokban áll az angol kormánnyal.

— Ennek a petróleumterületnek értéke 220 millió lej — mondotta, — s a hiszékeny Alstädterné könnyű volt rávenni arra, hogy, belépjen ebbe az üzletbe is. Az özvegyasszony, hogy mégis megnyugtassa magát, átadta a Sersea-Angelescutól kapott okmányokat leányának, aki Volányban tanítónő, s aki azután kiderítette, hogy az okmányok teljesen értéktelen hamisítványok.

Sersea-Angelescu még a leleplezés előtt ugyancsak Volányban behálózta Depner M. és Hans Franz ottani kereskedőket is, a kik készséggel álltak a szélhámos rendelkezésére. Mikor a két kereskedő sürgetni kezdte az üzletből befolyt jövedelmek elszámolását, azzal halogatta a dolgot, hogy a pénzek nem folytak be, s megnyugtatól nekik is váltókat adott százhetvenezer lejről.

Mikor már nagyon égett a föld Sersea-Angelescu lába alatt, hirtelen Bukarestbe utazott, hogy ott szerezzen magának új áldozatot. Bukarestben már mint Angelescu köz-

nyek, nincsen egy terem, ahol összejöhetnének, nincs egy pár leszegényedett, de hős, vérig hű és áldozatos lateiner, aki képes volna hordani a jelen terhét, a múlt emléket és a jövő hitét. A bukaresti magyarság rohamos pusztulásának minden oka egyben foglalható össze: a kulturális inferioritásban.

Bukaresti magyarok hat éves koruktól kezdve az elemi és középiskolákon keresztül, lelkiéletük kialakulása idején csak úgy, mint később a társadalmi és közélet minden területén hermetikusan el vannak zárva a magyar kultúrától. Nincs alkalma arra, hogy megismerkedjék a magyar kultúrával. Így történik meg aztán az a sajnálatos körülmény, hogy hiába van körülveve a kultura minden területén a magyar szellem produktumaival, mert sohasem ismerhet azokra.

A „Gyurkovics lányokat” a bukaresti plakátokon Lagerlöf Zelma írta. Budapest látképe a mozivászonon egy délfancia város. Mozi-sztárok csakugy, mint sport-rekorderek és sakk-bajnokok, vagy művészek, írók, tudósok, feltalálók, ha magyar nevüktől még úgy hangzik is a világ, a bukaresti kultura számára vagy nem létezik, vagy pedig orosz, francia, angol és német nemzeteknek ajándékoztnak. Aki gondosan ki nem kutatja, elképzelni sem tudja, hogy milyen örökre áthatolhatatlan a fordított szellemi kínai fal, mely mögé el van rejtve a bukaresti magyar ifju nemzedék elől a magyar szellem kulturájának ismerete, értékelése.

Ezreket veszítünk így el, mert nincsen eszünk arra, hogy felvilágosítsuk és meggyógyítsuk őket.

A székely és a csángó egy esztendei titlét után már kezdi felejtetni az anyanyelvét.

Ats József.

oktatásügyi miniszter rokona szerepelt, s a szükséghez képest „nagybirtokos”-ként, „kereskedő”-ként, „petróleumrészesvényes”-ként mutatkozott be. Bukarestben sikerült hálójába kerítenie Ciobanu asszonyt, akitől rengeteg pénzt csalt ki. Amikor Ciobanuné is követelőzni kezdett, szencziós megoldást talált. Egy táviratot mutatott a nőnek, amely közli, hogy a londoni Meisle-cég kiküldöttéi megérkeztek Temesvárra, hogy a „petróleum koncesszió ügyét elintézzék.” Az angolok — mondotta az asszonynak — több százmilliót fognak fizetni, és ebből az összegből rekonpenzációképen két százalékot ajánlott fel neki.

A Sersea-Angelescu elleni vádaknak ezt a részét tárgyalta le tegnap a brassói törvényszék. A kihallgatott tanúk beigazolták a szélhámos rosszhiszeműségét, Dimitriu ügyész vádbeszédében pedig súlyos büntetést kért.

A bíróság rövid tárgyalás után kihirdelte ítéletét, amelyben

Sersea-Angelescut egy havi elzárásra és ezer lej pénzbüntetésre ítélte.

Az okozott károk igényléséért a feleket a polgári bírósághoz utasította a törvényszék.

Sersea-Angelescu súlyosabb ügyeinek nagyrésze legközelebb kerül tárgyalásra a brassói törvényszéknel. A szélhámos nem elégedett meg a volányi csalásokkal, hanem

ajánlatokat tett az állítólagos petróleumterületek kihasználására a japán, a török és lengyel kormányoknak is, amelyek szintén feljelentést tettek Sersea ellen.

A petróleumüzletre a bukaresti japán konzulátus adott neki nagyobb előlegeket, a török kormánytól viszont állatszállításra kapott megbízást.

Bukaresti magyarok férfi és női szabóműhelye,

ahol a legmodernebb szabászat szerint a legrovidebb idő alatt készülnek el a szakmába vágó mindenféle megrendelések

Nagy választék angol és francia szövetekben

Croitoria Schnitzer

9, Calea Griviței No. 9.
(Vis-à-vis de Ministerul de Finanțe)

Olcsó és jutányos árak!!

Halló! Erdélyiek Bukarestben! Halló! Grand Restaurant: Caffe Parcul Oteleseanu Bukarest, Str. Matei Millo (Teatrul Național mellett.) Tulajdonos: **BOHM BANDI és Társa** Transilvania-étterm. Pontes és gyors kiszolgálás. Erdélyi falatok. Esténként Halász Lajos hírneves erdélyi cigányprímás és zenekara hangversenyez.

Tiencsinben nagy harcok várhatók

A délkeleti csapatok Peking felé közelednek

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A külügyminisztériumban úgy tudják, hogy az angol és japán kormányokon kívül

Olaszország is sürgős segítséget küldött Tiencsinbe, ahol nagy harcok várhatók a déli kínaiakkal.

A nagyhatalmak számolnak azzal a lehetőséggel, hogy Tiencsint, amely Peking hídfője, el foglalják a délkeleti csapatok.

Csangesolin megkezdte Peking kiűritését.

A délkeleti csapatok közelednek a város felé. Tiencsin közös védelméről a hatalmak még nem határoztak, mivel az amerikai követ nem kapta meg kormány utasítását. Ugy látszik, hogy Amerika rokonszenvezik Fengjusiang tábornokkal, akinek csapatai már Tiencsin előtt állanak.

Rendkívüli ülészsakra hívják össze a parlamentet

Az ellenzék képviselői is résztvesznek a stabilizációs kölcsön vitájában

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brătianu kormány, amely a stabilizációs kölcsön külföldi tárgyalásait befejeztnek tekinti, úgy határozott, hogy

a kölcsönügy tárgyalására valószínűleg június másodikára rendkívüli ülészsakra hívja össze a parlamentet.

Ugyanekkor Brătianu Vintila miniszterelnök

kérni fogja a régenstanácsot, hogy Victor Antonescut, aki nagy érdemeket szerzett a stabilizációs kölcsön megszerzése körül, nevezze ki pénzügyminiszterré.

A rendkívüli ülészsakon a nemzeti-parasztpárt is résztvesz.

Az ellenzék természetesen nem fogja a kölcsönt megszavazni.

A még kézhez sem vett miniszteri rendelet nem teljesítése miatt, az inspektor ur bezáratta az iskolát

Turterebesen így szaporítják az állami iskola növendékeit — Az inspektor ur szigorubb és hatalmasabb a miniszternél

Szatmár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Turterebesen bezárták a római katolikus elemi népiskolát. Pontosan most zárták be, néhány héttel az évfárá vizsgák előtt. Ez az Angelescu-féle és kifejezetten kulturárambolásra szabadalmazott módszer már régi ismerősünk. Ilyenkor lehet a legtöbb keserűséget és gondot okozni a szülőknek, mert ilyenkor lehet holtbizonyosan semmivé tenni egy egész iskolai év összes eredményeit. Az évfárá vizsgák előtt pár héttel új iskolákba, új tanítók keze alá és esetleg új tannyelv nehézségének nekihajszolt gyermekek egészen bizonyosan elvesztették ezt az évet. Elbuknak, hogy újra kelljen ismételnük az osztályt.

Ez az Angelescu-féle módszer. De külön megvilágítást érdemel az is, ahogyan ezt a módszert Turterebesen alkalmazták.

Május hetedikén délután Tulbure nagyváradi inspektor vezetése alatt egy bizottság szállott ki a faluba. Szállást vert a római katolikus elemi iskolában, aztán ankétezni kezdett, s megállapította, hogy az iskolába a miniszter utolsóának jelzett utasítása ellenére sem vezették be a sváb nyelvet. A miniszteri utasítás nem teljesítése az iskola bezárását vonja maga után, amit a bizottság haladéktalanul fogadatosít is. De ez még nem minden. A bizottság a

„svábnevet”

magyar tanulókat az állami iskolába utalta át.

„magyarnevet”

szülőik gyermekeinek kegyesen megengedte,

hogy a református iskolában fejezzék be az évet, de ez az engedély csak másnap reggelig volt érvényes, mert akkor kidoboltatták, hogy

a bezárt iskola minden növendékének az állami iskolába kell átiratkoznia.

Bagossy Bertalan helyi római katolikus lelkész nem volt otthon az iskolabezárás szomorú aktusa idején. Amikor hazaérkezett, megdöbbenve értesült az eseményekről. A megdöbbenésre meg is volt minden oka, mert

semmi tudomása sem volt arról az utolsó miniszteri utasításról, amelynek nem teljesítése miatt az iskolát bezárták.

Másnap aztán, május 8-án megoldódott ez a rejtély is. Az inspektorátus 4320—928. száma alatt megérkezett a kérdéses 42131—928. számú miniszteri intés, amit a revizoratus továbbított 1085—928. szám alatt.

A rendeletet a satmári revizoratus május 7-én, tehát a bezárás napján tette postára.

Az inspektor ur nagyon, de nagyon sietett, hogy valahogyan megelőzze azt a rendeletet, amely keresztül ment az ő kezén is. Mert mi történik például, ha mondjuk, tizedikén száll ki Turterebesre? Addig, — amilyen felénnek ezek a kisebbségi iskolák, — még csakugyan bevezetik a sváb nyelvet, s mire ő megérkezik, a tanítók már svábul diskurálnak a magyar anyanyelvű gyermekekkel. Mi? Hogy ez teljesen lehetetlen? Hogy ez pedagógiai abszurdum és lélekgyilkosság? Ugyan! Ezekről a kisebbségektől még ez is kitelik, s akkor: hogyan fogadatosítsa a bezárást?

Jaj Istenem, kedves Tulbure inspektor ur, hát nem érzi, hogy ezen sirni, dühöngeni és kacagni egyformán lehet?

Anyagi okok miatt agyonlőtte a szüleit

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Csernovichból érkezett jelentés szerint a közöles Vascauti községben véres családi dráma játszódott le. A község egyik rendőrkomszárja, Nicolae Macedon összeveszett szüleiével, a veszekedés hevében előrántotta revolverét,

s apját és anyját hat lövéssel agyonlőtte.

A rendőrkomszár azonnal letartóztatták, kihallgatása során azt vallotta, hogy szüleiével sokat veszekedett családi és pénzügyi kérdések miatt. Édesapja vagyona egy részét már ráhagyományozta, s most meggondolva a dolgot, vissza akarta perelni. A gyilkosságot felhevülésében követte el.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár rt

hatalmas raktárral

Bösendorfer, Stigl, zongora és pianinó Wirt, Hoffmann

gyárak képviselője. — Hiteles és egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

„Csak ülve szabad poharköszöntözni!”

Székelyudvarhelyről írják: A hivatalos hatalommal basáskodó okvetetlenkedés folyománya az alábbi eset is:

Az Erdélyi Róm. Kath. Népszövetség kebelében alakult Legényegyesület, irodalmi estélyt, s utána társasvacsorát rendezett a Szabó Károly-féle vendéglő nagy termében. Ugy az estélyen, mint a banketten a helyi notabilitásokon kívül Inczedy-Joksmann Ödön dr., Balázs András dr., státusi referens is részt vettek. A magyar ember természetéhez híven a vacsora a poharköszöntőket sem nélkülözte. Ezeket a király öfelségének felköszöntése vezette be, még pedig az illetudás és tisztelet ősrégi szokása szerint úgy ezt, mint a többi utána következett poharköszöntőt állva mondták el a szónokok.

A király öfelségére mondott poharköszöntőre, melyet állva hallgatott végig az egész társaság, jóformán még el sem ült az éljen, amikor lihegve jött az egyik vendéglői alkalmazott, aki egyenesen a primárhelyettesnek tartott s füléhez hajolva sugott valamit.

A primár meglepetéssel az arcán, szótlanul tekintett a környezetére.

— Mi az? Mi az? Mi baj van! — hangzott egyszerre a többi oldalról feltörő kérdés.

Az alkalmazott nekibátorodva felelte:

— Azt üzeni a rendőrkomszár ur, hogy csak ülve szabad poharköszöntözni.

A primár meglepetése átragadt a társaságra is. És csak akkor ocsudtak fel a rossz vice hatása alól, mikor az uralkodót feköszöntő egyén így szólt:

— Még jó, hogy a király öfelségének felköszöntése után jött ez a rendelkezés, mert ha ülve találtuk volna éljenezni, éppen talán a rendőrkomszár ur indította volna meg ellenünk a vizsgálatot.

— Hol van a rendőrbiztos? — kérdezte hivatalos nyomtatékkal a primár, mint aki a közigazgatási törvény 59-ik paragrafusára szert is feje a rendőrségnek.

— A mellékszobában van, borozik, felelte a pincér, aki érezte, hogy nem jó dolog közvetítő szervnek lenni.

— Hívja ide! Mondja meg neki, hogy a primár azt parancsolja: azonnal jöjjön ide.

Sarkon fordul a pincér és feszülve figyeli a történendőket a társaság.

De nem sokáig rezgett a megfeszített figyelem felajzott hurja, amely elpattanás helyett csakhamar összezsugorodott.

Jelentette az alkalmazott

— A rendőrkomszár ur a parancs teljesítése helyett eltávozott.

Ennyi az egész. Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a rendőrkomszár urat leültették-e. Nem amikor poharköszöntőt mond. Poharköszöntő nélkül.

S. BERGER tükörgyár

Târgu-Mureş, Str. Morii No. 32.

Szállít mindenféle tüköröt.

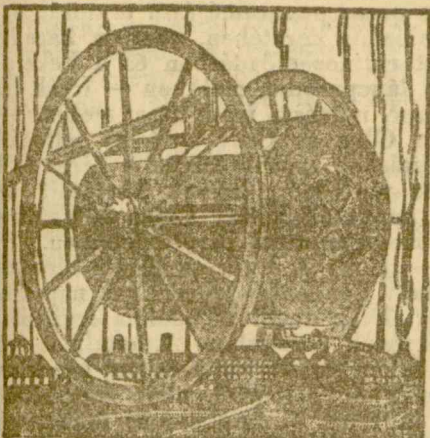
Vállalja hibás tükörök

javítását és újra

foncsoro-

zását.

2791

Tűzi fecskendő, a vagyon őre.

Kedvező fizetési feltételekkel szállítja

H. CARNIGL FIUL (Technikai osztály)

BUCUREŞTI, STR. CAROL I, 24-30. SZAM.

TELEFON: 7071. 8411.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavezetőségének kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

A BRASSÓI LAPOK PANASZKÖNYVE

*

„A rendőr megverte a fiamat, mert biciklizett”

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Déváról kapjuk a következő panaszt:

Fiam, Rosenberg Sándor, május 13-án este nyolc órakor kerékpárján a műhelyből a Hunyadi-úton levő lakására akart menni. A műhely kaphja közelében, Manoli János rendőr rátámadt, lerántotta a gépről és rákiatott:

— Mondtam már, hogy vásár napján nem lehet biciklizni!

Rosenberg Sándor azzal védekezett, hogy egész napon át nem ült gépen, csak most este jött ki, de a rendőr tovább erőszakoskodott. Gallérjánál fogva meglökte fiamat, majd elmentek a rendőrségre. Amikor a folyosóra értek, Manoli úgy meglökte a fiamat, hogy géppel együtt a falnak esett. Amikor a rendőrszoba elé értek, Rosenberg Sándor le akarta tenni a gépet, de Manoli minden szó nélkül megint meglökte, hogy háttal beesett a legénységi szobába, a padra rogyott és az asztalnak esett. Mindezt több olyan fiatal gyerek látta, a kik kíváncsiságból követték őket.

Ezután betették a rendőrszoba ajtaját, s Manoli megkezdte működését. Öklével Rosenberg Sándor hasába vágott, akinek a lélekzetvétele elakadt, leesett a földre. Ebben a percben rohant hozzá Abrudeanu őrmester, a földön fetrengő Rosenberg Sándort háromszor hátbarugta. Rosenberg Sándor kiabálására az egyik kisiu szólt a rendőrkapitánynak, aki bejött a rendőrszobába. Amikor a rendőrszobák hallották a folyosón közeledő rendőrkapitány hangját, ketten felemelkedtek a földről, és a padra ültették, majd ki akarták vinni a szobából, de ekkor már belépett a kapitány. A kapitány kérdést intézett Rosenberg Sándorhoz, de a gyomorütés fájdalma miatt nem tudott beszélni, mire a rendőr jelentette, hogy több izben volt konfliktusa Rosenberg Sándorral, s ezért hozta be a rendőrségre. A kapitány azonnal parancsot adott, hogy Rosenberg Sándort bocsássák szabadon.

*

Ennyi a Rosenberg Sándor panasz. Nem sok az egész: Egy kis könnyű, vagy súlyos testisértés és némi hivatalos hatalommal való visszaélés. Az is valami?

ASTRA (APOLLO) MOZGÓ

Szerda, csütörtök, péntek:

A sakkjátékos

KEMPELEN FARKAS, a kalandos életű magyar főúr sakkautomatájának története

Szombattól:

„CHANG” (A dzsungel éposza)

Jön! „LUTHER” Jön!

Kiraboltak és megfojtottak egy utast a brassó-bukaresti vonaton

A színajai állomáson a rablógyilkos a holttestet kidobta a vonatból

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Borzalmas rablógyilkosság történt a bukarest-brassói vonaton, amelynek részleteit most bogozzák a nyomozó hatóságok.

Eddig a következő tényállást állapították meg: A Bukarest felől jövő vonat egyik másodosztályú fülkéjében egy jólöltözött utast rejtélyes körülmények között meggyilkoltak.

A gyilkos a holttestet a színajai állomáson ledobta a vonatból.

A fülkében talált nyomokból, valamint az áldozat összetépett ruhájából kétségtelen megállapítást nyert az, hogy a gyilkosságot szesz-dulakodás előzte meg.

A holttesten fojtogatás nyomai látszanak.

— Meghalt báró Szentkeresztly István. Brassó társadalmában is fájdalmas megilletődést fog kelteni az a hír, hogy báró Szentkeresztly István, volt 2. huszárezredbeli őrnagy 53 éves korában Hosszuaszon elhunyt. Báró Szentkeresztly István, a délcég és jóvialis katona, a brassói társaságnak több éven át volt tisztelt és kedvelt tagja.

— Újból elhalasztották az aradi Egyesült Bank csődtárgyalását. Aradi tudósítónk telefonálja: Több halasztás után a mai napra tűzte ki a csődtörvényszék az aradi Egyesült Bank csődtárgyalását. A tárgyalást ezúttal újból elhalasztották, azzal az indoklással, hogy a csődkérők és a bank között tárgyalások indultak meg a megegyezésre, s valószínű, hogy a csődkérők elfogadják a bank feltételeit. A tárgyalást azzal a meghagyással halasztotta el a csődbíróság, hogy a bank május 19-ig eleget tesz kötelezettségeinek.

— A Brassói Lapok az amszterdami Olympiádon. Az egész világ sportközönségének érdeklődése ma Amszterdam felé fordul, ahol megkezdődtek a világolimpiád verse nyei. A Brassói Lapok abban a szerencsés helyzetben van, hogy Hágában, Hollandia fővárosában saját tudósítója van, aki az olimpiádról lapunkat állandóan érdekes, színes és részletes tudósításokkal fogja informálni, úgy, hogy a romániai magyar sportközönség a Brassói Lapokból a leghitelesebb, leggyorsabb és legbehatóbb értesítéseket kapja. Hágai tudósítónk első cikkét az olimpiád játékokról a Brassói Lapok mai számában közöljük.

— A német horogkeresztesek botrányt csaptak a kölni sajtókiállításán. Kölnből jelentik: A német sajtó impozáns arányú kölni kiállításának ünnepségebe kinosan disszonáns hangot vegyítettek a horogkeresztesek. Egy kis csoportjuk a kiállítás egyik csarnokában megrohanta az angol lapok kiállítási helyét, ahol elszedték a Times és Daily Express lapokat, darabokra tépték, majd a más lapok helyei felé vonultak, továbbfolytatni a rombolásokat, azonban egy gyorsan előhívott rendőri készlettség ebben megakadályozta őket. A botrányhősöket kiűzték az épületből, közülük sokat letartóztattak. Az eset nagy feltűnést keltett. Hivatalos jelentést még nem adtak ki a botrányról.

— Sztrájk az aradi Astra-gyárban. Aradról telefonálják: Az aradi Astra gyár igazgatósága, amely a januárban lejáró kollektív szerződés megújításnak tárgyalásait állandóan halasztotta, ma reggel azzal lepte meg a gyár munkásságát, hogy a szerződés aláírását, melyet holnapra állapítottak meg, egy héttel újból elhalasztja. Amikor a munkások erről értesültek, tüstént letették a szerszámokat, s ma délelőtt nem vették fel a munkát. Valószínű, hogy a sztrájk most már több napig fog tartani.

— Elkapta a gép. A Marosvásárhely mellett fekvő Medgyesfalván a téglagyárban Asztalos Ferenc 14 éves munkásfiút a gép szíja elkapta s a gyermek oly súlyos sebesülést szenvedett, hogy be kellett szállítani a marosvásárhelyi kórházba.

— Eltemették a villamosáram áldozatát. A vasárnap esti vihar alkalmával az egyik leszakadt villanydrót árama megölte Vojcsik cementszállító munkásnak Sándor nevű nyolc éves kisfiát. A fiúcska temetése tegnap délután volt.

Az áldozat ruhájában sem írást, sem pénzt nem találtak.

Egyelőre sem az áldozat személyazonosságát, sem a támadó kilétét nem sikerült megállapítani. A nyomozás erélyesen folyik, a gyors eredményt azonban hátráltatja az a körülmény, hogy semmiféle bűnjelet sem találtak, amelyből a támadó kilétére következtetni lehetne.

Egyedül a megtalált vasuti jegy valószínűsíti azt a föltevést, hogy a tragikus sorsu ismeretlen Brassóba akart utazni és Plojestiben szállt vonatra.

A nyomozó hatóságok felvették az érintkezést a plojesti rendőrséggel és remélik, hogy az onnan érkező válasz alapján az áldozat személyéből a támadó kilétére következtetni lehet.

— Ut éhségstrájkolót újból szabadlábra helyezték a kolozsvári hadbíróóság. Lapzártakor jelenti kolozsvári tudósítónk: A kolozsvári hadbíróóság szerdán délután a tizenegy nap óta éhségstrájkoló munkások közül újból szabadlábra helyezte ötöt. Ezek között vannak Laczó Juci és Fira Evernickája is, akiknek állapota az utóbbi napok alatt aggasztóan súlyosra fordult. A másik három elbocsájtott Matesz Péter, Salamon Gábor és Gutu Jenő. Szerdán délelőtt egyébként újabb munkásküldöttség kereste fel Tarpu ezredes, hadbíróági elnököt, aki kijelentette, hogy minden intervenció felesleges, mert az ártatlanokat amúgy is szabadon bocsájtják, viszont a bűnösök fogságban maradnak még akkor is, ha a börtönben pusztulnak is el. Mi csak azt nem értjük, hogy a hadbíróóság a már szabadon bocsájtott ártatlanokat miért kintozta hosszú hetekig, s miért tisztázta ártatlanságukat csak akkor, amikor már a hosszú éhségstrájkjától teljesen tönkretett egészséggel hagyhatták el börtöneiket, vagy a katonai kórházat.

— Tartalékos tisztek közgyűlése. Mindazokat a volt lényeges tiszteket, akik tartalékban vagy nyugalomban vannak, s Bancia tábornok vezetése alatt állnak, valamint mindazok a tartalékos és nyugalmazott tisztek, akik Dumitriu Comandor hadnagy vezetése alatt álló Uniunea Ofitelor de rezervă tagjai, Brassóban és a megyében laknak, meghívatnak péntekre, május 18-án délután 6 órára a brassói Cercul Militar könyvtárszobájába. A közgyűlés napirendjén a két csoport együlésének ratifikálása és más fontos pontok szerepelnek. Megjelenhetnek azok a tartalékos tisztek is, akik nem tagjai az egyesületnek, ha beiratkozni szándékoznak.

— Nem kell a nagyközhavasra okvetlen felkapaszkodnia annak, aki támogatni akarja a nagyközhavasi menedékház ügyét. Egyelőre elég, ha elmegy a Brassói Turistaegyesület május 19-én este 8 órakor a Vigadóban tartandó műsoros táncestélyére, melynek tiszta jövedelmét a menedékház építésére fordítják. Gazdag és érdekes műsor élvezetében lesz része: Könnyű konferánsz, ének, hegedű, nagyszertű színes felvételvezetése a Piata Mare pazar panorámájáról tanulságos, élvezetes előadás keretében, pompás kacagtató bohózat rutinos előadásban és a Fekete Csuda című táncparódia, melyben — Izsák Ida táncosnő művészi irányítása mellett — Bernhardt Olga és Gutt Ottó új felfogásban és beállításban karrierozzák a híres és hírhedt néger táncosnőt. Jegyek korlátozott számban még kaphatók Király Lajos és Czink és Verzer Kolostor-utcai divatüzleteiben.

— Hogyan őrzik az Angol-Birodalom vagonát? Londonból jelentik: A napokban hozzáfogtak az angol birodalom legimpozánsabb épületének építéséhez. A hatalmas épület a birodalom pénztét fogja őrizni, minden veszély ellen, akár embertől, akár természettől jövőn. A Bank of England új épületének költségei 8 millió fontra ruagnak. A bankháznak ötven nagy páncélszekrénye lesz, melyek harmadfélméter vastag falakkal lesznek körülvéve. Az építők kiszámították azt is, hogy száz betörőnek egy teljes esztendőig kell dolgozni, hogy behatolhassanak a páncélszekrényig. Az idevezető bejáratnál detektívállomást létesítenek. A páncélszekrények körül olyan finom jelzőkészülékek fognak állni, melyek egy leejtett keztyűre is rögtön reagálnak és alarmirozzák az épület rendőrségét.

Hétszer is megszökött a feleségétől

csak azért, hogy jobban szerethesse

Londonból jelentik: Különös embert tartóztatott le a minap egy detektív a liverpooli kikötőben.

— Ön William Roy! — kiáltott rá a detektív egy rongyos ruhájú, lesóványodott, negyven esztendősen látszó emberre. A rongyos ember nem tiltakozott a letartóztatás ellen, és megvallotta, hogy Kanadából érkezett Liverpoolba.

— Mióta keresnek? — kérdezte a detektív.

— Két hónap óta. Már eltűnésének harmadik napján megkapta arcképét a rendőrség.

Másnap így mondotta el Mr. Roy Boyd rendőrbírónak, hogy milyen különös módon tűnt el és került meg:

— Romantikus hajlamu ember vagyok: ez a titka esetemnek. Szüleim nagy vagyont hagytak rám, és nyugodtan, gond nélkül élhetnék, ha időnként meg nem zavarná életemet valami különös érzés, melyet a romantika szeretete ébreszt bennem. Boldog házasságban élek feleségemmel, akit szeretek és mégis kétszer szöktem meg tőle. Tíz évvel ezelőtt történt, hogy cikket olvastam egy londoni újságban egy idegbajos emberről, aki időnként el szokta veszíteni az emlékezőtehetségét eltűnik hazulról és elbolyong más városokban és amikor ismét visszanyeri emlékezőtehetségét, hazatér feleségéhez, aki mindenfelé nyomoztatta már detektívekkel. Nagy hatást tett rám a cikknek ez a része, mely az ismét összekerült házaspár örömeiről szólt. A hosszas távollét megnyitotta egymás iránt érzett szeretetüket, mely már kissé halványodni kezdett a megszokás miatt.

— Ennek az embernek az esete oltotta belém a romantikus hajlamot. Elhatároztam, hogy utánozni fogom ezt a kalandort, bár én egészséges ember vagyok, és nem szoktam elveszíteni emlékezőtehetségemet. Tettém azonban lehet ezt a betegséget, — ez volt a trükk, amit kieszéltem. Egy este eltűntem hazulról. Londonba utaztam és egy hétfőig mulatoztam ott, azután hazatértem Liverpoolba. Feleségem már kétségbeesve keresgetett a rendőrséggel, azt hitte, hogy szerencsétlenség áldozata lettem. Azt hazudtam neki, hogy a háborúban szerzett idegbajom miatt elvesztettem emlékezőképességemet: ez volt eltűnésem oka. Elhitte, mert ő is olvasta annakidején, azt az újságcikket, amelyről az

előbb szóltam. Minthogy az első kísérlet jól sikerült, időnként még ötször tüntem el így rövid időre. De a rövid távollét nem volt olyan kalandos, amilyennek az ilyen eltűnést gondoltam. Elhatároztam tehát, hogy legközelebb hosszú ideig fogok távolmaradni, jól kiélveztem trükköm romantikáját, azután mindig otthon maradok.

— Álnév alatt utlevelet szereztem, beletettem tárcámba ötezer font sterlinget, jegyet váltottam Kanadába induló gőzösré és eltűntem. Szégyenkezve vallom meg, hogy egy másik hajójegyet is váltottam egy hölgyismerősöm számára, akivel legutóbbi eltűnésem alkalmával Londonban ismerkedtem meg. Együtt mentünk Kanadába és ott vidáman éltünk két hétig. Azután magamra maradtam. A hálátlan nő ellopta pénzesemet és ékszeremet és megszökött tőlem. Csak pár fontot hagytam tárcámban, alkalmasint könyörületből, hogy kifizethessem szállóbeli tartozásomat és ne kerüljek a rendőrségre. Most már csakugyan kielégíthetem hajlamomat, mert gondoskodnom kellett arról, hogy valami módon pénzhez jussak és visszatérhessek Angliába. Kérhettem volna pénzt hazulról, de ebben nem lett volna semmi romantika. Elhatároztam, hogy magam keresem meg az utiköltséget. Eladtam jó ruhámat, vásároltam egy ócska kabátot és nadrágot, azután elindultam munkát keresni. Hamarosan meggyőződtem arról, hogy milyen nehezen lehet pénzhez jutni még munka árán is. Voltam kikötőmunkás, ügynök, házaló, vasúti hordár, mozi-zongorás és éjjeli mulatóhelyeken kártya-büvész. Végre összekupogattam annyit, hogy hajójegyet válthattam és hazatérhettem. Végleg kigyógyultam a romantikából és sohasem vágyakozom többé arra, hogy megszökjem a feleségemtől, csak azért, mert még jobban akarom szeretni.

A bírő csak az álnéven szerzett utlevél miatt mondotta ki bűnösnek Mr. Royt.

— Enyhitő körülménynek veszem — mondotta — töredelmes vallomását és nem ítélem fogházbüntetésre, bár ezt is megérdemelné.

Elítélte ezután Mr. Royt ötven font sterling pénzbüntetésre, két napi haladékos adva neki a bírság lefizetésére. Mr. Roy boldogan rohant feleségéhez.

— A letartóztatott munkásokért. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti, hogy az ottani munkásság a Bukarestbe utazó Bernády polgármester útján azzal a kéréssel fordult a belügyminiszterhez, intézkedjék a Kolozsvárt letartóztatott 15 munkás szabadonbocsátása érdekében. Hasonló kéréssel fordultak a munkaiügyi miniszterhez is a marosvásárhelyi munkaiügyi felügyelőség útján.

— Miniszter a mozdonyvezetők ünnepén. A CFR. mozdonyvezetők országos egyesülete a hó 20-án Marosvásárhelyen zászlószentelési ünnepélyt rendez. Az ünnepségen jelen lesz Dimitriu közlekedésügyi miniszter, aki szombaton érkezik Váradra a CFR. több tisztviselője kíséretében. A kolozsvári üzletvezetőség feje is jelen lesz a zászlóavatáson.

— Ferenczy Gyula társulatával együtt Vulkányban rekedt az ostromállapot miatt. Vulkányról jelentik, hogy Ferenczy Gyula erántársulatának előadásait május 7-én a szigorított ostromállapot kihirdetése előtt betiltották. A társulat azóta nem tarthat előadásokat, s miután a vulkáni szezon amúgy is nagyon gyenge volt, az igazgató és egész társulata most Vulkányban rekedt, mert annyi pénzük sincs, hogy utra keljenek.

— Helyreállt a nyugalom a Zsilvölgyében. Tudósítónk jelenti: A Zsilvölgyében a nyugalom helyreállt és ma reggel már az összes munkások felvették a munkát. Egyéb-ként a zsilvölgyi munkásszakszervezetek vezetői annak közlésére kérték fel bennünket hogy a munkásság Gyulafehérvárra az ő ellenzésük dacára ment el. A vezetőségnek az volt az álláspontja, hogy a munkásságnak nem szabad beavatkozni a két párt harcába.

— A kézdivásárhelyi és környéki unitáriusok figyelmébe. A Kézdivásárhelyt és vidékén lakó unitárius hivatalt tudatja az unitárius lelkész hivatalt, hogy a püspökválasztás miatt, Kézdivásárhelyen a ref. elemi iskolában az urvacsoara osztással egybekötött isteni tisztelet nem május 20-án, hanem június 3-án lesz.

— Nem szűnnek meg a brassói betörések. A pár hét óta állandóan megismétlődő betörések a legnagyobb félelemben tartják a bolonvai lakosságot. A rendőrség a legerélyesebb nyomozás ellenére sem tudta még elfogni azt a bandát, mely vakmerően operál éjjelről-éjjelre. Ma reggel felé a Szentpéteri ut 15 sz. alatt levő vegyeskereskedésbe hatoltak be alkulecsal ismeretlen tettesek, akik mintegy kilencezer lej értékű dohányt, gyufát, és egyéb árut vittek el.

— Öregdiákok összejövele. A brassói róm. kath. főgimnázium helyben lakó öreg diákjait fontos ügyben barátságos megbeszélésre hívja és kéri pénteken május 18-án este 8 órakor a „Gewerbeverein”, vadásztermébe az intézet vezetősége.

A mai pénzpiac A lej mára változatlan Száz lej Zürichben 3.20¹/₂

100 lej 0.62 dollár	1 dollár	162 95 lej
100 lej 4 shilling 39 p.	1 angol font	797 lej
100 lej 3.53 ¹ / ₂ m pengő	1 pengő	28 60 lej
100 lej 2.587 márka	1 márka	39 10 lej
100 lej 20.88 cseh kor.	1 cseh kor.	484 lej
	1 o. schilling	23— lej

1 svájci frank 31.48 lej

A világpiacon változás nincsen.

A belföldi piacon tartott árfolyamok.

Zürich. Devizák. (Zárjelben a tegnapi záró árfolyamtól való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 124.13, egy dollár 5.1872¹/₂, egy angol font 25.33, száz francia frank 20.42¹/₂, száz olasz líra 27.32¹/₂ (—0.05), száz cseh korona 15 37, száz dinár 9.1375 (+0 0¹/₂), száz lej 3 20¹/₂, száz pengő 90.62¹/₂, száz osztrák shilling 73.

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25
II. emelet

*

Van szerencsénk a

fűszer- és csemege

kereskedő urak figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a világhírű

TEÁSKANNA

védjegyű csomagolt árun kívül állandóan raktáron tartjuk a következő minőségű, szabados teákat:

**Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong**

és főbbféle minőségű

Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a legjobb minőségben és a legolcsóbb napi árban szállítjuk.

Mielőtt őszi szükségletét fedezné, — kérjen tőlünk is árajánlatot!

SPORT

Megkezdődtek az olimpiai játékok

Az amszterdami olimpiász programja

Az olimpiai játékok ma, május 17-én megkezdődtek. Az új, amszterdami olimpiai stadionban kilenc nemzet hockey csapatai mérkőztek össze erejüket. Két hét múlva pedig tizenkilenc nemzet futballistái fogják a győzelmi pálmáért küzdeni. A hivatalos megnyitó július 28-án lesz negyvennégy állam sportolójának és a diplomáciai kar jelenlétében. A IX. amszterdami olimpiászban a következő államok képviseltetik magukat: Argentína, Ausztrália, Anglia, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Egyiptom, Észtország, Finnország, Görögország, Haiti, Írország, India, Japán, Jugoszlávia, Kanada, Kína, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Monaco, Magyarország, Mexikó, Németország, Németalföld, Norvégia, Olaszország, Lengyelország, Philippin sziget-csoport, Ausztria, Svédország, Új-Zeeland, Új-Föld, Portugália, Románia, Csehszlovákia, Spanyolország, Törökország, Uruguay, USA, Svájc, Franciaország.

A gyephokki vezetők tehát be az olimpiai játékokat, május 17–26-i időtartammal. A futball játékokat május 27-től kb. június 10–15-ig tartják. Atlétika: július 29–augusztus 15. Tornaverseny: augusztus 7–10. Birkózás: július 30–augusztus 1. Görög-római birkózás: augusztus 2–5. Boxolás augusztus 7–11. Evezés: augusztus 2–11. Úszás: (vizipóló beleértve) augusztus 4–11. Lovassport: augusztus 9–12. Modern pentatlon: július 31–augusztus 4. Kerékpár: augusztus 4–7. Súlyemelés: július 28–29. Vitorlázás: augusztus 2–9. Korfball és Lacrosse demonstrációk: augusztus 5 és 6-án. Augusztus közepén hivatalosan befejezik az olimpiai játékokat.

Az egész művelt világ figyelme a három hónapra Amszterdamra fog terelődni, ahol a régi görög olimpiai ünnepségeket fogják viszszaidézni. Krisztus előtt 776-ban tartottak először olimpiai játékokat és negyvenkint egész Kr. u. 395-ig, tehát nem kevesebb, mint tíz évszázadig rendszeres küzdelmek folytak az olimpiai dicsőségért, míg Nagy Theodosius császár egy rendelettel megszüntette az olimpiádokat. Tizenöt évszázad múlt el, míg újból felvették a klasszikus sporttalálkozó eszméjét, amikor báró Pierre de Coubertin fáradhatatlan utánjárása eredményeként 1896-ban Athenben az olimpiai játékok renaissance-át tartathatták meg. Ez a nagy sportsman a modern olimpiai játékok szellemi atyjának tekinthető. Hosszu éveken keresztül buzgolkodott ez a

francia báró, hogy négyévi időszakokban a világ legjobb atlétáit hozza össze egy helyre. Nem talált megértésre. Még 1896-ban sem sikerült volna a terve, ha egy dús gazdag görög sportbarát, egy alexandriai iparmágnás, nem adott volna fejedelmi összeget arra a célra, hogy Coubertin báró megvalósíthassa az olimpiász tervét. Csak akkor, amikor a szükséges pénz együtt volt, kezdődhettek a modern olimpiai játékok, amelyek akkor bizony csupán hat napig tartottak.

Olyan nagy volt az érdeklődés ezek iránt az új olimpiai játékok iránt Görögországban, hogy az athéni stadion, amely 80.000 ember számára nyújt helyet, kicsinek bizonyult. Ez a nagy érdeklődés óriási erkölcsi sikert jelentett Coubertin bárónak és szívós szervező társainak, de a görögök számára, akik őseik dicsőségéről álmodtak, nem hozott győzelmeket.

A későbbi évek folyamán Párisban, St. Louisban, Stokholmban, Antwerpenben, és Párisban főként az amerikaiak — a XX. század görögjei — vitték el a legtöbb olimpiai díjat.

Hat évvel ezelőtt Prágában döntötték el, hogy a IX. 1928-as olimpiai játékokat Amszterdamban, Hollandia fővárosában fogják tartani. Hollandia készen várja a negyvennégy nemzet sportolóját. Külön stadiont építettek a célra, s Jan Wils mérnök büszke is lehet az olimpiai stadionra, amely bármely tekintetben felveszi a versenyt a világ többi sportpályáival.

↑ Ujrajátsszák a Brasovia—CFR bajnoki mérkőzést. A brassói kerületi labdarugószakszövetség tegnap esti gyűlésén tárgyalták a brassói vasutas csapatnak a Brasovia—CFR mérkőzés ellen beadott óvását. A Brasovia, mint ismeretes, 1:0 arányban megnyerte a mérkőzést és két értékes bajnoki pontot szerzett győzelmével. A labdarugószakszövetség elfogadta a vasutasok óvását és a mérkőzés újrajátzását rendelte el.

↑ A Brasovia óvást emelt a vasárnapi BMTE mérkőzés ellen. A vasárnapi izgalmas és botrányos jelenetben bővelkedő BMTE—Brasovia mérkőzésnek a zöld asztal mellett lesz folytatása. A Brasovia, mely 3:0 arányban elvesztette ezt a bajnoki mérkőzést, óvást emelt, több szabálytalanságra hivatkozva, és kéri a mérkőzés újrajátzását.

★ Az esperanto tanfolyam folyó év és hó 14-én este megkezdődött. A vezetőség beiratkozásokat folyó év május hó 17-én este fél 8 órákor még elfogad, a Gewerbeverein vadásztermében.

★ 160 lejért valódi svájci órát kaphat, 2 évi jótállással. Ezüstözött láncot ingyen adnak hozzá. Küldjön be még ma 100.— lejű előlegképpen a „La Ceasornicul Longines” céghez, Bucuresti, Bld. Maria 8 címre, amely a különbözet utánvételezése mellett azonnal megküldi Önnek az órát és láncot.

A francia kormány rövidesen stabilizálja a frankot

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Poincaré bizalmas barátja, Marcel Hutin, feltehetően cikket helyezett el az Echo de Parisban. Többek közt kijelentette cikkében, hogy a legtöbb kibocsátott konszolidációs kölcsön váratlan sikere következtében a kormány rövidesen stabilizálja a frankot és bevezeti az aranyvalutát. Ha a parlament nem gördit akadályokat Poincaré ezen törekvése elé, úgy már a legközelebbi ülészen azonnal tárgyalják az erre vonatkozó javaslatot.

Tiochiro Araki 34 nap alatt körülutazta a világot

Tokió. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Emlékeztetés, hogy a Jiji Shimpó című japán lap pályadíjat tűzött ki két vállalkozó utas részére, aki Japánból egyidejűleg kiindulva, de ellentétes irányban megkerülik a világot. Tiochiro Araki s Rhyukichi Matsui vállalkoztak a versenyre, amely tegnap Tiochiro javára fejeződött be. Tiochiro Araki Japánból keleti irányban indult ki, tehát először a Csendes Óceánon és Északamerikán át utazott, majd az Atlanti Óceánon keresztül érkezett Európába, ahonnan Ázsián keresztül jutott vissza hazájába. A Verne Gyula fantasztikus földközi utját megtevő japán 33 nap, 16 óra és 26 perc elteltével érkezett vissza kiindulási pontjára. A repülőgép kivételével mindenfajta közlekedési eszközt igénybe vett.

* Orvosi hírek. Dr. S. Antal fül-, gége-, orvosi specialista és plastikus a berlini I. sz. egyetemi klinika volt asszisztense rendel Bukarestben Str. Aoplodor 43, 3–7 d. u. Tel. 364/59.

Dr. Antal Falutz orvosnő nő- és gyermek-specialista, rendel ugyanott 2–4-ig d. u.

Emésztési zavarok, gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság ellen

az

Előpataki gyógyviz

másfél évszázad óta a legkiválóbb gyógyszer.

Rendszeres gyógykúra

esetén reggeli előtt 1/2 órával séta közben egy nagy pohár viz kortyonként fogyasztandó

Asztali viz

gyanánt való használata már magában meglepő eredménnyel jár.

291011.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Giranov és Bickerich Aenne hangversenye

G. Giranov, menekült orosz ezredes orosz ajánlólevéllel került a brassói közönség elé, amely elsősorban a menekültet s a szánalomraméltó sorsúldozottat látta benne, s emiatt nem akarja észrevenni a művészt. Giranov az iskolák számára rendezett hangverseny keretében mutatkozott be kedden délután a Saguna gimnázium nagytermében, s a közönség egyre fokozódó lelkesedéssel hallgatta a virtuóz produkcióit. Giranov a balalajkának, az ősi orosz hangszernek s a balalajka-guslinak, a saját maga feltalált vonós-balalajkának hivatott művésze. Tökéletesen orosz ez a hangszer és ez a muzsika egyaránt. Ez a zene megnyilatkozás abban a formában, ahogy az magának a népnek a lelkét jelenti, egyúttal azt az orosz népet, amely minden más népnél egyénibben tud művészt és elsősorban zenészt lenni. Az egyes számok között, amelyeket a művész előadott, hallottunk egy keringőt, tehát nyugati eredetű formát, de el sem lehet képzelni azt, hogy idegen eredetű táncot egy nép jobban a magáévá tegyen, s a magáéként fejlesszen, mint ahogy azt az oroszok tették a keringővel. Maga a tiszta tánc ez, a balalajkának különös nyelvé, amelyet az jellemez, hogy a zeneiség a jobbkezből árad; a jobbkezt a vonós hangszereknek csak a vonó technikai közvetítésével jut el a hangképzésig, itt azonban közvetlenül teremti a hangot, színesen, tele ritmussal és a dinamikának végtelen finom árnyalataival. A balkéz, mely az akkordokat fogja, egyszerű munkát végez a balalajkán, inkább csak formázza a jobbkezt nagyszerűen patakzó és korlátokat alig ismerő szín- és ritmugazdagságát. A művész minden egyes számának nagy sikere volt. A kis hangversenyt, amely ebben a felében bizonyos mértékig az ekzotikumával is hatott, tökéletes művészi élménnyé emelte Bickerich Aenne szereplése, a ki ó-lasz és tizenhatalcadik századbéli francia dalokat énekelt; Ha a balalajkán az ősi néplelek szólalt meg, akkor ezekben a dalokban, különösen a francia pásztordalokban épen ellenkezően a mind magasabbra fokozódó lelki finomság beszél. Ez a zene tökéletesen értelmi jellegű. Fontos benne a szöveg szellemessége és a zene éppen olyan, mintha maga is ugyanerre az értelmi természetű szellemességre törekednék. Illusztráló zene ez, csupa színeség, pajkosság, csupa vonal, felszine tiszta ragyogás, olyan, mintha már egyáltalában semmihez sem volna köze többé, abból, ami a lélekben mélység és fájdalom, vagy titok. Bickerich Aenne épen azért, amiért azt állapították meg róla, hogy hivatott Mozart-énekesnő, pompás kifejezője ezeknek a daloknak, ennek a stilusnak és tegnap nagyszerű diszponáltsággal énekelt, lelkes, szünni nem akaró tapsok között. — A zongorakíséret igen jó volt — sajnos, a kísérő neve nem szerepelt a műsoron. — A kis hangverseny gyönyörű ajándék volt mindazoknak, akik hallhatták és az ifjúság nevelésének pedig amire szánva volt, a legnemesebb módját mutatta be. (—cz.)

HÖLGYEK!

S 2

A „TÜNDÉRUJAK” MÁJUSI SZÁMA
MEGÉRKEZETT ÉS KAPHATÓ
MINDEN JOBB KÖNYVKERESKEDÉSBEN

A TÜNDÉRUJAK

májusi számának gyönyörű mintái,
nagyszerű szakcikkek és gazdag szépirodalmi rovata, kellemes meglepetés
mindenkinek, aki szereti a szépet.

Ara nagyított mintákat tartalmazó mellékivel
együtt 50 lej. Előfizetési díj 1/4 évre 150, 1/2 évre
300 lej. Mutatványszámot 50 lej előzetes beküldése
ellenében ajánlva küldünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

KÖZGAZDASÁG

Nyugtalanokdnek a gabonaexportőrök

Nagy áresések a világpiacon

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hazai gabonaexportőrök körében az utóbbi időben nyugtalanosság észlelhető. Mint ismeretes, a legtöbb gabonacég áttette székhelyét Brailába és Galacba. Az áthelyezéseknek fő oka az volt, hogy a vállalatok bizonyos lépitéseken estek keresztül. A helyzet ugyanis eddig az volt, hogy az összes exportvállalatok a fővárosi központi irodákön kívül, még fiókirodákat is tartottak fenn, a lerakódó és berakódó helyeken. A gabona standardizálására vonatkozó törvénytervezet általános pánikot keltett az érdekeltek körében, mire válaszképpen az összes gabonacégek lépitették fővárosi központjait és ugyanakkor áthelyezték tevékenységüket a régebbi fiókokhoz. Ezzel a manőverrel redukálták a rezsiköltségeket és a vállalatok a legbizakodóbb hangulatban és előjelek között kezdték meg működésüket.

A jelen pillanatban pedig az a helyzet, hogy ismét megjelent a gabonások feje felett Demokles kardja: A külföldi börzejelentések általános gabonaesésekről számolnak be. A gabonaparítások felett az amerikai tőzsdék uralkodnak és a legutóbbi hetekben szinte zsonglörösködve dobálóztak az árakkal.

Az amerikai piac és az amerikai gabona mindig a legféltelmesebb konkurrense volt az európainak, de különösen a romániai gaboná-

nak. A vásárló piacok el vannak árasztva amerikai terményekkel, s a legújabb börze zsonglörösködéssel még jobban elbirják árasztani a piacokat.

Ez az állandó külföldi hullámozás nagyon káros befolyással van a romániai vállalatokra, mert éppen ebből kifolyólag szünetelnek a nagyobb külföldi kötések. A vásárló piacok tekintete most Amerika felé fordul, hol korlátlan hatalommal rendelkeznek az árak felett, és hol súlyesztik, hol pedig emelik az árakat.

Nálunk jelenleg a még diszpozícióban levő buza ára vagononként 100 ezer lej körül mozog, míg ugyanakkor a külföldi paritásiban 86 ezer lejjel jegyzik a buza vagonját. Egyébként a beérkezett jelentések szerint az idej hazai gabonatermés a legkitünőbb lesz. Csapán Moldovában és Beszarabiában okozott nagy károkat a vetésekben a hosszú tél és az abnormális időjárás.

Nagy üzlettelenség tapasztalható a kukoricában és a zabban is. A la platai kukorica még mindig nagy ellenfele a külföldi piacon a román tengerinek s ebben is óriási árhullámozások vannak az utóbbi időben.

Meg lehet érteni tehát a terményexportőrök izgatottságát az árhullámozások és Amerika fokozott térfoglalása miatt.

Ujabb állami támadás

a fuldokló erdélyi fakereskedelem ellen

Irreális állami konkurrenciával nyomorba döntik a fakereskedelmet — Erdélyi kereskedői koncentrikus akcióval akarják az újabb sérelmek orvoslását elérni

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közelmúlt hetekben egy épületfa és fűrésztáru raktárt állított fel a kincstár Aradon. A kincstári raktár már meg is kezdte funkcióját és most az aradi példára felbuzdulva az állami filiálékát kiterjesztik az egész ország területére. Ez a nem várt és feltétlenül irreális konkurrencia a legnagyobb felzudulást váltott ki az ország fakereskedő-társadalmából.

A végtelenségig lezúllott gazdasági viszonyok következtében már a mai napig is úgy a fűrészgárak, mint a detail fakereskedők kivétel nélkül nagyobb szabású lépitéseket eszközöltek.

Most az amugy is végveszélyben levő fakereskedelem, miután olyan konkurrenciát kapott, mint a kincstár, kétségtelenül elkövetkezik a fakereskedelem már ma is állandóan katasztrófával fenyegető krízisének legszöröbb korszaka. Elkerülhetetlenül össze fog roppanni Románia fakereskedelme és az összeroppanás súlyos következményekkel járhat az ország virágzó faiparára is.

Eltekintve a fakereskedők sérelmeitől és az itt mutatkozó veszélytől, a faipari, illetve fakereskedelmi katasztrófa sok-sok ezer munkáscsaládot is megfoszt a mindennapi kenyértől.

Mi lehet a célja a kincstárnak ezzel a kiskaliberű, szűk keretek között mozgó „üzlettel”? A munkanélküliség növelése? — Vagy talán a csekély számú készpénzvevők és a bankgaranciával rendelkező prima-bonitású revők elhalászása?

Erdély és Bánát fakereskedelme és iparossága tiltakozik a kincstár számtalan privilégiummal biztosított versenyen felül álló konkurrenciája ellen.

Megtiltani ugyan senkinek sem lehet, hogy kereskedést üzzön, azonban más elbírálás alá kell, hogy essen, ha maga az állam csinál irreális konkurrenciát a súlyos adók alatt nyögő és amugy is krízissel küzdő kereskedelemnek és iparnak.

Elképzelhetetlen következményei lehetnének, ha az állam minden vonalon, hasonló kis-üzletekbe bocsájtkozna.

Mint értesülünk, már meg is indult a mozgalom, melynek keretében Románia kereskedő-társadalmi koncentrikus akcióval a fakereskedelmet egzisztenciális lehetőségeiben megtámadó irreális állami konkurrencia ellen. Remélni szeretnénk, hogy az állam megértő álláspontot foglal el ebben az ügyben, hiszen nem lehet cél, sem közérdek, hogy egy államalkotó réteget és rajta keresztül a munkanélküliség veszélyével ezer és ezer munkáscsaládot a nyomorba döntsenek.

Nagy fagykárak Magyarországon. Budapestről jelentik: Az utóbbi napok hideg időjárása nagy fagykárokat okozott Magyarországon. Tokaj környékén, Heves megyében és Szabolcsban pusztított legerősebben a májusi fagy. A szőlőkben legalább 25 százalékra becsülik a károsodást.

Eredménytelenül végződött a monarchia papíráradékairól tartott konferencia. Rómából táviratozzák: Az utódállamok közötti konferencia a volt monarchia papír és koronajáradékaira vonatkozólag, hir szerint eredménytelenül végződött. A járadékok árfolyama Berlinben nyolc százalékkal visszaesett.

Művészasszony

Irta: Sz. Solymos Bea (8)

A földbirtokos azon ürügy alatt, hogy a haladást figyelje, Dalma festése közben gyakran benyitott a terembe és szép bókokkal halmozta el a rozoga állványon tipegő leányt, aki azonban annyira bele volt merülve munkájába, hogy válasza sem méltatta a leskelődő pókhajú földbirtokost.

Kulics végre észrevette, hogy nincs a festőnő nyére ha háborgatják. — magára hagyta tehát, — haj, pedig akár emeletes házat építtetett volna a szép fekete szemű urileánynak, ha megszívleli udvarlását. Most érezte Kulics, hogy mily nagy előny, ha egy férfi könnyen mozog a parketten, és csak urihölgyek között csillogtatja elméjét.

Rendkívül dühös volt saját ügyetlenségére, mely esetlen, szinte faragatlan, néha neveletlen és izléstelen fellépésében nyilvánult meg. Elbizott, hájas alakját nem is tekintette nagy akadállynak, csak nehézkes gondolatai nyikorogtak, mint a kenetlen kerék, ha ki akarta fejezni őket. Észrevette Dalma gunyosan mosolygó, hol megvetést kifejező arcáról, hogy itt kudarcot vallott az ostrommal.

Dalma pedig csak folytatta a munkát. Hej, pedig de szerette volna egyszer-máskor a földbirtokos hájas fejéhez vágni festéktől csepegtő ecsetjét, azután felpakolni és otthagyni félben mindent.

De előtte táncolt a sok arany, amit a kész munkáért kapni fog. A sok arany, mely sok nehéz ajtót és kaput fog megnyitni előtte. És vasszorgalommal közeledett a befejezéshez.

Kulics Tibor pedig az alvégen keresett vigasztalást. Itt ezt a Don Juant akár Apollónak is nézték, mert ők nem voltak olyan kényes urikisasszonyok, mint Bándy Dalma.

Végre be volt fejezve Kulics új kastélyának minden freskója. A hármast üvegablak Szinbádöt, Ali Babát és Seherezádét örököltette meg, míg a falakon az arany brokát tapéták közt főuri pompával tarka össze-visszaságban hirdették az Ezeregyjé meséjét, Maia tündér a szerezsen és elefánt, a furfangos szabó, a halász és szellem, Alladin a csodalámpával, lapostetejű házak, kék víziú márványfürdők. Mintha a mese alakjai meglevenedtek volna, s Dalma köré csoportosulnának.

Kábultan állt ő mesterművei között. Éles esze, férfias akarat, erős talentuma és vasszorgalma átsegítették minden akadályon.

Merengő alakján, s fekete haján tarka sávkban táncolt az üvegablak színskáláján keresztül kacagó téli napsugár.

S Dalma csak állt, állt, mintha ő is a terem egy mesebeli szobordisznét képezné. A vállalt nagy feladat megoldása miatt az energiának önmagából való kimerőszakolása s lelkeének kétségek között való viaskodása próbára tette idegeit, s most, mikor minden nehézséget legyőzött, összeroppan és Bella vállára borulva sirt, zokogott, szinte elalélt bele.

Bella okos volt, érezte, sejtette, hogy a megfeszített munka és az önlegyezés meghozza a reakcióját. Így hamar magához is tért Dalma.

A hui Kulics boldog volt, hogy terve oly pompásan sikerült. Főlényesen gondolt a szomszéd birtokosra és gazdagokra. Tudta, hogy a Kulics kastélyt egyik sem fogja elszárnyalni. Értett is a dobóláshoz s csakhamar nemcsak Bács, hanem a környék szenzációjává nőtte ki magát a freskós terem, melynek hónapokig, nap-nap után akadt bámulója.

Nem is volt fukar a földesur a „művész-nővel” szemben, hanem diszbe vágta magát, és feleségével négyesfogaton hajtatott Bándyék lakása elé, hol egy illatszeres dobozkában a dupla honoráriumot adta át a biibájós festőnőnek. Másnap pedig a városi kertész egy óriási marschanil rózsabokrétát hozott a földbirtokos névjegyével. Szóval megadta a módját Kulics Tódor.

V. FEJEZET.

Dalma nagy buzgalmában észre sem vette, hogy hónapok repültek el azalatt, míg ő nap-nap után a nehéz feladatával viaskodott így az őszre szánt bemutatkozó látogatások kitolódtek.

Bellát, ki Tiszaváradon végezte a gimnáziumot, több volt iskolatársa hívta meg tiszaváradai téli házi és nyilvános mulatságokra.

(Folytatjuk.)

W. D. „HANOMAG”

28-32 lóerős traktor benzín, petroleum és nyersolajüzemre Bosch magnesyújtással, beépített regulátorral és szij-tárcsával. — Eredeti

M.A.V. gólyóscsapágyas
cséplőgéppel lóherefejtő készülékek hosszulejáratu fizetési feltételek mellett kaphatók azonnali szállításra

„INDUSTRIA” Kereskedelmi- és Ipari R. T.
TIMIȘOARA IV., Str. I. C. Brătianu 3. (Uri-utca)
Táviratok: Industria. Telefon 9-14- 2922

Arjegyzők
Ingyen és
hírmertve!

A Matild-viz

Megszünteti a
gyomorégést!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbeli írással felelőre felvett kérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette

Vétel — eladás

Vas czukrász-kemence szekrény márvány lappal kézi szeker eladó. Frank Fekete utca 12 sz. E 978

Eladó halászszoba, konyha, p. ü. divány, varrógép, Strada Sitei 6. E 1054

Nagy jégszekrény, nagy szalonfülkő, 5 márványasztal, eladó. Fekete u. 8. 6515

Valódi „Bulidogg” kőlyökkutyák eladók. Kandás László földbírtokos Tasnad, jud. Salaj. E 1060

Eladó 4 enyvezőbak és különböző vasszilikerek. Baloga asztalos, Kertész-ucca 9. E 1056

Eladó egy háromlábú Hofner és Schrautz-fele lőnerelítő, majdnem új és egy gőzgarnitúra szintén Hofner, ötös, szalmakazalozóval együtt. Nika József Komolau, Háromszekmegye, u. p. Reti.

Eladó Gyergyószentmiklóson más foglalkozás miatt a Székely Miklós-féle jömeneteli fűszer-, vas- és üvegező üzlet.

Keveset használt kétsütős takarékos tüzhely és egy federes kézikocsi eladó. Megtekinthető Hátsó-Kőbánya 35 szám.

Jégszekrényt, vagy söraparátot

mielőtt rendelne, saját érdekében kérjen ajánlatot a Kertész jégszekrénygyártótól, Tárgul-Mures, Piata Calvin No. 3. — Telefonszám 3-14. 2889. II.

Kellemetlen hajszálak kiirtása

ránckok, szepők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, massage, összes szépséghibák szakértői kezelése. — Olcsó bérlet.

„Stella” kozmetikai Intézet, Kapu-u. 44. 2934

Állást keres

Fiatalkorú állást változtatna. Cím: Alexandru Boros Oradea, Str. Moldova 62. E 1073

Mindenféle fehérnemű varrást, hímzést, olcsón vállalkozok. Fekete-ucca 48. I. ajtó jobbra. E 1071

Szopiatós-dajka állást keres. Cím 6581 szám alatt a kiadóban.

Állást nyerhet

Perlekt kertész, szakácsnő, szobaleányt keresek. Ajánlatok Orsova, Dr. Székelyhez. E 1044

Keresek női varrodához társat, iparigazolvánnyal rendelkezem. Cím a kiadóban. 6582

Önálló varrólányaik sürgősen felvételnek Fordorné, Fekete-u. 7. E 1072

Szívógázmotorok fatűzeléssel, nyersolaj, benzolmotorok, cséplőgarnitúrák, cséplőszekrények Fordson traktorok, malmok, kombinált gabonatisztítók, legújabb sikszilákat minden nagyságban, nagyon kedvező feltételekkel szállít Friedrich Testvérek Femesvár, 2934

Nagyobb szállítmány különböző beszerzési 6570

Szőnyeg érkezett

és olcsó áron kapható. Szabad megtekintés bármikor a Metropol szálloda 6 sz. szobájában

Dr. Suciu Sibilanu, Căcova-uccai kertjében olcsó parcellák eladók. Érdelődni Rózsátér 9. E1070

Szép fazonú francia sámfák méret után keshűnek Nagy József-nél. Porond-ucca 45. E 1069

Eladó, bérbeadó sürgősen 40 lóerős vízfűrész, 1 járatú malom, gyapjufűrész, lakóház nagy kerttel, kedvező feltételek. Erdélyi Istvánnál. Târlungeni. E 1042

Borpiace „Bachus” ajánl 26 lejért legjobb borokat. Brassó, Fekete-u. 14. 6578

Vegyes

Kiadó október 1-től 4 szoba és mellékhelyiségek, irodai és lakás célokra alkalmas, Popovici főújszáz házában a posta és pénzügyigazgatóság épülete mellett.

Üzlethelyiség esetleg irodának Hosszu-ucca 52. azonnalra kiadó. Értekezni ugyanott. E 1019

TIROLI

nadrágok, kiránduló kabátok
hátizsákok
vászonkabátok

HERMANN GUST
fotó- és sportruházában,
Rózsátér.

2771

His Master's, Columbia, Odeon, Decca

gramafonok és lemezek ártási
választékban kaphatók a

COMERCIA

gramafon osztályában
BRASSÓ, TEHÉNPAC 4 szám

Gyümölcsfákat ősszel ültessünk!!!!

Éghajlatunk alatt teljesen bevált betegségmentes gyümölcs- és szőlőültvényeket, rózsákat stb. jutányosan Tóthfalusi és Tsal oltyánytelepéről Trg. Mures—Marosvásárhely, vásárolhatunk

Szállítás kezdete november 1. 2738

Kérjünk árjegyzékeket!

Butorozott szoba Főtéren 1—2 személynek azonnalra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6554

Kézdivásárhelyről ötödik gimnazista fiamat (15 éves) a nyári szünidőre Brassóba, valamely német vagy román szülőkhöz levegőváltás és nyelvtanulás céljából cserébe adnám. Cserébe leánygyermekét szívesebben fogadnék, miután még két leánygyermekem (17 és 13 éves) van. Zongora a háznál. Cím 6576 szám alatt a kiadóhivatalban.

13 m. hosszú és 5-3 m. széles terem,

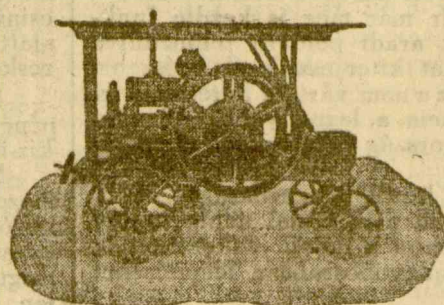
műhelynek

nagyon alkalmas, külön tágas udvarral kiadó.
Hosszu-ucca 160. 6583

Fonyó Gyula gabonakereskedő irodáját Korház-ucca 55 szám alá (telefonszám 341) áthelyezte. 6556

PHOEBUS Vasöntőde és Gépgyár Rt. Oradea

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Motorlocomobilok, stabilmotorok, motorfűrészek 4—18 lóerőig állandóan raktáron. Tartalékalkatrészek azonnal kaphatók.

Megjelent a

„HERMES”

Megjelent a

VASUTI MENETRENDKÖNYV

IX. nyári kiadása!

Ervényes 1928 május 15-től. — Román, magyar és német nyelven, 150 oldal tartalommal és térképmelléklettel.

Teljes! Tökéletes! Hibátlan!

A praktikus összeállítású, komplett Vasuti Menetrendkönyv ára most is csak 50 — lej. Kapható az ország összes könyvkereskedéseiben, hírlapárútló helyein, trafikokban, vasuti állomásokon és menetjegy-irodáknak. — Bizományosoknak a szokásos rabattal szállít a

Kiadó „ELEKES” hírlapiroda Brassó, Kapu-u. 32